

Σεβρινάρι

#14

εφημερίδα για τη διάδοση της αναρχικής σκέψης και δράσης | Πάτρα, Μάης 2023

...στον αγώνα για την κοινωνική επανάσταση

Μόνο ο λαός σώζει τον λαό
με αλληλεγγύη και αγώνα ταξικό

"Τα φυτίλια είναι ακόμα αναρμένα και οι δρόμοι θα γάρουν γρήγορα φωτιά"

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

σε αυτό το τεύχος

- Για την Συλλογική Σύμβαση Εργασίας των μηχανικών σελ.2
- Ο νέος σωφρονιστικός επισφραγίζει την εκδικητικότητα του κράτους απέναντι στους κρατούμενους σελ.4
- Ένας χρόνος κυβέρνησης Μπόρις σελ.5
- Το παγκόσμιο πολιτικό διακύβευμα της πράσινης μετάβασης σελ.8
- Maurizio Lazzarato: Σχετικά με τους αγώνες στη Γαλλία σελ.9
- "Κάθε δρόμος γεννιέται με το βήμα. Στιγμιότυπα αντίστασης 2013-2022" | Λίγα λόγια για μια πρόσφατη πολύτιμη Έκδοση. σελ.11

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ένας αιώνας Διεθνής Ένωση των Εργαζομένων (AIT-IWA)

σελ.3

Από την ιμπεριαλιστική εκστρατεία της Αντάντ για τον διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (1919) στην Μικρασιατική Καταστροφή και το τέλος της Μεγάλης Ιδέας (1922)

σελ.6

editorial

Το παρόν τεύχος κυκλοφορεί εν μέσω παρατεταμένης προεκλογικής περιόδου και λίγο πριν πραγματοποιηθούν οι εκλογές της 21ης Μαΐου. Ήδη τα αστικά κόμματα και τα επιτελεία τους απεργάζονται ποιο θα είναι το κυβερνητικό σχήμα το οποίο θα αναλάβει την επόμενη μέρα των εκλογών να συνεχίσει και να υλοποιήσει όλες εκείνες τις εγκληματικές αντικοινωνικές πολιτικές που βιώνουμε και σήμερα. Τις πολιτικές της αφαίμαξης του λαού, της βίαιης φτωχοποίησης του, εκείνες τις πολιτικές που καμία σχέση δεν έχουν με τα συμφέροντα της εργατικής τάξης και της κοινωνίας. Τις πολιτικές που υπηρετούν τα συμφέροντα της αστικής τάξης και του κεφαλαίου.

Η παγκόσμια οικονομία, εν μέσω καπιταλιστικής κρίσης, είναι ένα καζάνι που βράζει, ιδιαίτερα με τις συνεχόμενες καταρρεύσεις τραπεζών στις Η.Π.Α. Η επιβράδυνση της ανάκαμψης φαίνεται να επιφέρει ένα νέο κύμα χρεοκοπιών, ενώ η σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής, η αυστηροποίηση των πιστωτικών συνθηκών και οι πολιτικές λιτότητας διαμορφώνουν ένα δυσοίωνα μέλλον για τους λαούς του κόσμου. Την κρίση όπως και την διόγκωση του χρέους καλούνται να πληρώσουν και πάλι οι λαοί.

Οι συνθήκες φτώχειας για εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους στην Ελλάδα εδραιώνονται και εξαπλώνονται. Η ένταση της ακρίβειας και η εκτίναξη των τιμών στα βασικά αγαθά κάνουν αβάσταχτη την καθημερινότητα της κοινωνικής πλειοψηφίας η οποία αδυνατεί να καλύψει έστω και τις βασικές ανάγκες. Καθημερινά πλειστηριάζονται εκατοντάδες σπίτια ενώ εκατοντάδες άνθρωποι πετιούνται βίαια έξω από τα σπίτια τους. Ο πόλεμος και τα νησιά έχουν μετατραπεί σε «ονειρικούς παρθένους παραθεριστικούς προορισμούς» κατανάλωσης και εκμετάλλευσης την ώρα που το δικαίωμα στην κατοικία πλέον θεωρείται προνόμιο για λίγους και εκλεκτούς. Το δικαίωμα στην στέγαση και η προστασία της πρώτης κατοικίας έχουν μπει στο στόχαστρο των διάφορων funds και του real estate κεφαλαίου.

Την ίδια στιγμή ολόκληρος ο ελλαδικός χώρος

μετατρέπεται σε ένα απέραντο νατοϊκό στρατόπεδο, δαπανούνται δισεκατομμύρια για πολεμικές δαπάνες και στρατιωτικό εξοπλισμό, ενώ η χώρα στο πλαίσιο της ακόμα πιο άμεσης πρόσδεσής της στο άρμα των ΝΑΤΟ-ΗΠΑ-ΕΕ, εμπλέκεται όλο και πιο έντονα στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο που βρίσκεται σε εξέλιξη στην Ουκρανία.

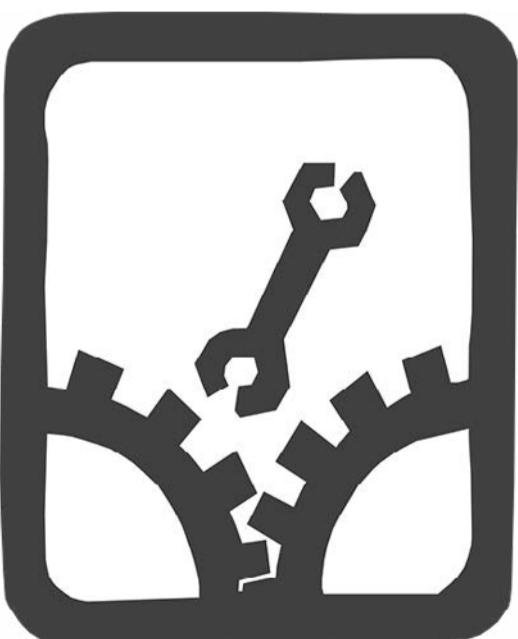
Το παρόν τεύχος κυκλοφορεί περίπου τρεις μήνες μετά την κρατική-καπιταλιστική δολοφονία στα Τέμπη και τις μεγαλειώδεις διαδηλώσεις που ακολούθησαν. Ένα έγκλημα που ανέδειξε για ακόμα μια φορά την διαχρονική αδιαφορία του συστήματος για την ανθρωπινή ζωή. Ενός συστήματος που μας θυσιάζει στο βωμό του κέρδους. Έπειτα από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα απουσίας τόσο μαζικών κινητοποιήσεων, είδαμε χιλιάδες ανθρώπους να διαδηλώνουν σε κάθε πόλη της χώρας. Το κυβερνητικό αφήγημα κατέρρευσε αμέσως εκκωφαντικά και η κοινωνική οργή ξεχείλισε στους δρόμους. Όλα τα αστικά κόμματα παρακολουθούσαν με αμχανία της εξελίξεις αδυνατώντας να πουν το στιδίοτε, μιας και το έγκλημα στα Τέμπη είχε ως αιτία τον πυρήνα της λειτουργίας του συστήματος. Αυτόν του ανεξάντλητου κυνηγιού για το κέρδος. Πώς να μιλήσουν για αυτό όλοι αυτοί που από κυβερνητικές θέσεις συνέβαλαν στην ύπαρξη αυτού του εγκλήματος; Πώς να μιλήσουν για αυτό όλοι αυτοί που με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο υπηρετούν αυτό το σύστημα και δεν έρχονται σε ρήξη με τον πυρήνα της ύπαρξής του; Πώς να μιλήσεις για τα Τέμπη αν δεν μιλήσεις για το κυνήγι του κέρδους, για τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΔΝΤ, αν δεν μιλήσεις για τα μνημόνια και τις ιδιωτικοποιήσεις;

Αν και οι τεράστιες διαδηλώσεις επέφεραν ένα μεγάλο χτύπημα στην κυβέρνηση και δημιούργησαν ένα ρήγμα στο καθεστώς και συνολικά στην κυρίαρχη αστική πολιτική, δεν κατάφεραν για ακόμα μια φορά να συγκροτήσουν ένα κίνημα που θα έθετε με συγκροτημένο τρόπο τα επίδικα της εποχής και θα ερχόταν σε σύγκρουση με τους βασικούς πυλώνες και τις στρατηγικές επιλογές του κράτους και της αστικής

τάξης. Για αυτό, και λόγω των διαχρονικών αδυναμιών και ελλειμμάτων μας, σε συνδυασμό με την απουσία μιας συγκεκριμένης πρότασης και σχεδίου αγώνα για την σύγκρουση και την ανατροπή (σε συνδυασμό με πλήθος ακόμα παραγόντων), οι κοινωνικές συγκρουσιακές δυναμικές που βγήκαν στο προσκήνιο εξασθένησαν εν όψει της προεκλογικής περιόδου.

Είναι βασικό διακύβευμα λοιπόν, να έρθουμε αντιμέτωποι και με τις δικές μας διαχρονικές αδυναμίες και ελλείψεις. Να επιχειρήσουμε το επόμενο διάστημα να αναβαθμιστούμε οργανωτικά και πολιτικά. Να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε εκείνες τις συναντήσεις και τις διεργασίες που θα μας πάνε ένα βήμα παρακάτω. Που θα μας επιτρέψουν να συγκροτήσουμε ένα στοιχειώδες πολιτικό σχέδιο αγώνα, που θα μας επιτρέψουν να έχουμε μεγαλύτερη κοινωνική διεισδυτικότητα, που θα μας φέρουν σε επαφή μαζικά με τον κόσμο. Να κινηθούμε στην κατεύθυνση χάραξης μιας στρατηγικής που θα επιχειρεί να βαθύνει το ρήγμα που υπάρχει στο καθεστώς, που θα μετατρέψει την οργή και την αγανάκτηση σε οργανωμένο αγώνα. Μια στρατηγική που με συγκεκριμένες τακτικές επιλογές θα οξύνει την αντιπαράθεση με το καθεστώς, θα αναδεικνύει την βαρβαρότητα του και θα ανοίγει έναν άλλο δρόμο. Αυτόν της σύγκρουσης, μακριά από τις χρεοκοπημένες επιλογές της κυβερνητικής αλλαγής. Είναι βασικό, το επόμενο διάστημα, να βρεθούμε όπου αναπνέει η καρδιά του κοινωνικού και ταξικού αγώνα. Στα σωματεία, στους φοιτητικούς συλλόγους και στις γειτονιές. Συνεισφέροντας και από την πλευρά μας τόσο στην οργάνωση της κοινωνικής αυτοάμυνας και της ταξικής αντεπίθεσης, όσο και βοηθώντας στην υπέρβαση των αδυναμιών που υπάρχουν σε αυτές τις δομές. Γιατί με την καλύτερη οργάνωση και μαζικοποίηση των δομών αγώνα θα δημιουργηθούν και καλύτεροι όροι για την αντεπίθεση στον κόσμο του κράτους και του κεφαλαίου.

Να μετατρέψουμε τη διαπραγμάτευση για Συλλογική Σύμβαση Εργασίας σε αγώνα-ανάχωμα στην επέλαση του κεφαλαίου

Τον τελευταίο χρόνο συζητείται στο εσωτερικό του κλάδου των μηχανικών και των τεχνικών και στα σωματεία τους το σχέδιο πρότασης και η διαπραγμάτευση για τη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. Μια συζήτηση, η οποία για χρόνια, είχε μπει στο ντουλάπι με εμάς να εργαζόμαστε με εξευτελιστικούς μισθούς αγωνιζόμενοι και αγωνιζόμενες να επιβιώσουμε σε μία εν γένει ασφυκτική πραγματικότητα.

Μετά την κατάργηση των ΣΣΕ στην περίοδο των μνημονίων, το ύψος του μισθού, το ωράριο, οι άδειες, τα επιδόματα, οι αποζημιώσεις και μια σειρά από πράγματα που καθορίζουν την εργασιακή συνθήκη

και τις εργασιακές σχέσεις, ορίζονταν και ρυθμιζόνταν αποκλειστικά από την πλευρά της εργοδοσίας και άρα αποκλειστικά προς όφελος της.

Σε μία συνθήκη, λοιπόν, που η ακρίβεια σαρώνει τη ζωή μας, σε μια περίοδο που οι τιμές στα είδη πρώτης ανάγκης, στα νοίκια, στην ηλεκτρική ενέργεια και τα καύσιμα συνεχώς αυξάνονται, οδηγώντας χιλιάδες κόσμου στα όρια της επιβίωσης. Την ίδια περίοδο, τα κέρδη των εταιρειών του κλάδου αυξάνονται, η κατασκευαστική και μελετητική δραστηριότητα ανεβαίνει.

Ακριβώς σε αυτή τη συγκυρία και μετά την υπογραφή της συλλογικής σύμβασης εργασίας από τους εργατοτεχνίτες οικοδόμους και εργατών συναφών επαγγέλματων, είναι επιτακτική η ανάγκη μετατροπής αυτής της συζήτησης και αυτής της διαπραγμάτευσης σε ουσιαστικό σημείο αγώνα, σε μια στιγμή για την οποία ο κλάδος πρέπει και οφείλει να συσπειρωθεί και να παλέψει για τις καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας και ζωής. Μια στιγμή που πρέπει οι εργαζόμενοι και οι εργαζόμενες να αποτελέσουν ουσιαστικό μοχλό πίεσης για τις καλύτερες συνθήκες ζωής που παλεύουν, για ένα αξιοπρεπές παρόν και μέλλον.

Δυστυχώς η φάση αυτή του αγώνα και των διαπραγματεύσεων έχει βρει τον κλάδο, σε πανελλαδικό επίπεδο, και κυρίως τα συνδικαλιστικά του όργανα-με εξαίρεση αυτό της Αθήνας- να μην έχουν βρει ουσιαστικό τρόπο συσπείρωσης και ζύμωσης σχετικά τόσο με το σχέδιο πρότασης όσο και τη διαπραγμάτευση της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας. Τα κατά τόπους παραρτήματα του ΣΜΤ δεν έχουν καταφέρει ουσιαστικά να συζητήσουν, να ενημερωθούν και να ζυμωθούν γι

αυτήν, πολλών δε μάλλον να συσπειρωθούν γύρω από αυτήν ως σημαντική στιγμή αγώνα του κλάδου. Είναι σαφές πως η μικρότερη συσπείρωση θα επιφέρει και πιο δυσχερή θέση των συνδικαλιστικών εκπροσώπων στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με τους εργοδοτικούς φορείς.

Οφείλουμε να επιμείνουμε, όσο ο αγώνας αυτός είναι ακόμα εν εξέλιξη, να διεκδικήσουμε και να παλέψουμε μέσα από τα συνδικαλιστικά μας όργανα και στους χώρους δουλειάς μας για μια συλλογική σύμβαση στο ύψος των αναγκών μας και όχι μια-τύποις- συλλογική σύμβαση εργασίας που το μόνο που θα εξυπηρετήσει θα είναι η ταξική ειρήνη τα επόμενα χρόνια κρίσης, ανατιμήσεων και επέλαση του κεφαλαίου στις ζωές μας. Κάτι που επιτυγχάνεται με αγώνα, ουσιαστικό, μαζικό, μαχητικό αγώνα συσπείρωσης του κλάδου και πίεσης των αφεντικών, μια πίεση που δε θα επιτευχθεί μόνο στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων αλλά κυρίως στους δρόμους του αγώνα και στους χώρους δουλειάς.

*Το σχέδιο Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, όπως διαμορφώθηκε κατά πλειοψηφία σε συνεδρίαση του ΔΣ και εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΣΜΤ (Αθήνα) που πραγματοποιήθηκε στις 23/10/2022 θα το βρείτε στον site του Σωματείου Μισθωτών Τεχνικών (<https://somt.gr/>).

Μαρία Μ.

Ένας αιώνας Διεθνής Ένωση των Εργαζομένων (AIT-IWA): Από τον επαναστατικό συνδικαλισμό στον αναρχοσυνδικαλισμό

«Ο μύθος του Nin ή του Durruti δεν μας είναι καθόλου χρήσιμος παρά μόνο γιατί οι ελλείψεις και τα λάθη τους κάτι μας διδάσκουν. Οι μύθοι του χθες είναι οι αλυσίδες του σήμερα. Το να αποκαλύψουμε τα λάθη τους μας επιτρέπει να προχωρήσουμε πέρα από το σημείο της αποτυχίας τους».

Agustin Guillamon – Η Θεωρητικοποίηση των Ιστορικών Εμπειριών

Ο Δεκέμβριος του 2022 σηματοδότησε την εκατονταετηρίδα της Διεθνούς Ένωσης Εργαζομένων (IWA). Ιδρυμένη από μια σειρά συνδικαλιστικών ενώσεων ως εναλλακτική απάντηση στην Κομμουνιστική Διεθνή, η IWA οργάνωσε κάποτε εκατομμύρια εργάτες. Τα συνδικάτα έγιναν καθοδηγητικές οργανώσεις σε κοινωνικές εξεγέρσεις σε όλη τη Λατινική Αμερική και την Ευρώπη. Η Confederación Nacional de Trabajadores (CNT) συγκεκριμένα ήταν η πρωτοπόρα οργάνωση της ισπανικής επανάστασης όπου τέθηκαν σε δοκιμασία και τα όρια του αναρχοσυνδικαλισμού.

Πολλοί υλικό και πολιτικοί παράγοντες συνέβαλαν στην ταχεία άνοδο και πτώση του επαναστατικού συνδικαλισμού.

Συνδικαλισμός και Αναρχοσυνδικαλισμός

Ενώ ο συνδικαλισμός (syndicalism) είναι ουσιαστικά συνώνυμος με την εργατική ένωση (unionism στα αγγλικά), ο όρος συνήθως χρησιμοποιείται στα αγγλικά για να υποδηλώσει μια ριζική, ιδεολογική διαφορά στον τυπικό οικονομικό συνδικαλισμό. Τα συνδικάτα, τουλάχιστον θεωρητικά, είναι φορείς εργαζομένων ενωμένοι για να παλέψουν για τα οικονομικά αιτήματα και για τα κοινά υλικά συμφέροντά τους. Ο συνδικαλισμός προτείνει ότι μέσω της οργάνωσης των εργατών σε επαναστατικά συνδικάτα είναι δυνατό να ανατραπεί ο καπιταλισμός και να εγκαθιδρυθεί μια σοσιαλιστική κοινωνία. Τα επαναστατικά συνδικάτα, με τη σειρά τους, διακρίνονται από τις πολιτικές οργανώσεις που υποκινούνται από συγκεκριμένες ιδεολογίες και όχι από υλικά ταξικά συμφέροντα. Καθώς το «συνδικάτο» είναι ένα μέσο για επαναστατικούς σκοπούς, οι εργάτες είναι καλύτερα να χρησιμοποιούν τις μαχόμενες οικονομικές οργανώσεις της τάξης τους παρά πολιτικές οργανώσεις όπως τα κόμματα.

Οι συνδικαλιστές απορρίπτουν ουσιαστικά τη διχοτόμηση μεταξύ «πολιτικών» και «οικονομικών» αγώνων, βλέποντάς τους ως ένα και το αυτό που πρέπει να παλευτεί από τους εργάτες μέσω ενιαίων οργανώσεων.

Ο αναρχοσυνδικαλισμός, ωστόσο, είναι ο συνδυασμός αναρχικών στόχων με τον «συνδικαλισμό», ή οργάνωση μέσω συνδικάτων ως μέσο για την επίτευξη ειδικών αναρχικών σκοπών. Οι αναρχοσυνδικαλιστές, σε αντίθεση με τον συνδικαλισμό ευρύτερα, είναι ρητά φεντεραλιστές και δίνουν έμφαση στην οριζόντια οργάνωση, την αντιπροσώπευση παρά την εκπροσώπηση, τις μαζικές συνελεύσεις για τη λήψη αποφάσεων και την περιορισμένη θητεία για τους λίγους απαιτούμενους αξιωματούχους.

Συνδικαλιστική Επιρροή

«Οι αναρχικές και συνδικαλιστικές ομάδες ήταν οι πιο σταθερές και απόλυτα επαναστατικές ομάδες της αριστεράς».

Gwyn Williams – Proletarian Order: Antonio Gramsci, Factory Councils and the Origins of Communism in Italy 1911-1921

Από τη δεκαετία του 1890 έως τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, ο συνδικαλισμός ήταν σε πολλές χώρες

το κυρίαρχο επαναστατικό κίνημα. Δεν είναι περίεργο να υποδηλώνει κανείς ότι ο συνδικαλισμός, σε παγκόσμιο επίπεδο, είχε μεγαλύτερη επιρροή αυτήν την περίοδο από τον μαρξισμό. Στην Αμερική, το Μεξικό, την Ιρλανδία, τη Βουλγαρία και τη Γαλλία τα συνδικαλιστικά κινήματα ήταν ισχυρά και διαμόρφωσαν την εθνική πολιτική.

Δύο από τα πιο σημαντικά συνδικαλιστικά κινήματα με ισχυρή αναρχική επιρροή ήταν στην Αργεντινή και την Ιταλία. Στην Αργεντινή, η Περιφερειακή Ομοσπονδία Αργεντινών Εργατών (FORA) συγκέντρωσε περισσότερα από 100.000 μέλη και ηγήθηκε πολλών εξεγερτικών γενικών απεργιών. Στην Ιταλία, οι συνδικαλιστές ήταν η μεγαλύτερη και πιο ισχυρή τάση κατά τη διάρκεια του «Biennio Rosso» ή της «Κόκκινης Διετίας», όταν οι εργάτες κατέλαβαν και διατηρούσαν εργοστάσια στο βόρειο τμήμα της χώρας.

Αλλά ήταν η ισπανική επανάσταση που εδραίωσε τον «αναρχοσυνδικαλισμό» στα βιβλία της ιστορίας ως μια

θνή και σε μια περιβόητη διάσπαση με τους μαρξιστές το 1872, η βασική της στιγμή ήταν στον απόηχο του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου. Στην παράνομη συνάντηση στο Βερολίνο συμμετείχαν εκπρόσωποι από την Αργεντινή, τη Χιλή, τη Δανία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία, το Μεξικό, την Ολλανδία, τη Νορβηγία, την Πορτογαλία και τη Σουηδία. Η μεγαλύτερη οργάνωση όλων, η ισπανική CNT προσχώρησε την επόμενη χρονιά καθώς τα μέλη της συνελήφθησαν στο δρόμο για Βερολίνο. Στο απόγειό της, η IWA αντιπροσώπευε εκατομμύρια εργαζομένους, αλλά αυτό δεν επρόκειτο να διαρκέσει. Καθ' όλη τη διάρκεια των δεκαετιών του '20 και του '30 τα επαναστατικά συνδικάτα στοχοποιήθηκαν και συντρίφθηκαν από τον φασισμό. Φασιστικά καθεστώτα φύτρωσαν σε όλη την Ευρώπη. Η άνοδός τους είδε τα αναρχικά και επαναστατικά συνδικάτα να απαγορεύονται, τα μέλη τους να διώκονται, να συλλαμβάνονται και συχνά να εκτελούνται. Πολλοί επέλεξαν να οργανωθούν παράνομα ή πήγαν στην εξορία. Μέχρι το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου τόσο η καταστολή όσο και το γεγονός ότι πολλές οργανώσεις είχαν διαδραματίσει ενεργό ρόλο στην αντίσταση, άφησαν πολλές ομάδες που συνδέονταν με την IWA μειωμένες ως προς την αποτελεσματικότητά τους ή σε αποσύνθεση. Ενώ τα μέλη αυτών των οργανώσεων έπαιξαν σημαντικό ρόλο στον αντιφασιστικό αγώνα, τα περισσότερα συνδικάτα έπαψαν να λειτουργούν.

Μέχρι τη δεκαετία του 1950, μόνο μια θυγατρική της IWA οργάνωσε πραγματικά εργάτες στους χώρους δουλειάς. Οι υπόλοιπες ήταν ουσιαστικά ομάδες προπαγάνδας. Όταν ο Ισπανός δικτάτορας Φράνκο πέθανε τη δεκαετία του '70, η CNT αναδιοργανώθηκε και επανασυνδέθηκε, φέρνοντας μαζί της σχεδόν 200.000 μέλη. Ωστόσο, η CNT επρόκειτο να διασπαστεί και το νέο τμήμα CGT εγκατέλειψε την IWA.

Σήμερα, η IWA δεν είναι παρά μια σκιά ενός άλλοτε σημαντικού κινήματος. Τα περισσότερα τμήματα υπάρχουν ως ομάδες προπαγάνδας, λειτουργώντας ουσιαστικά ως υποστηρικτές της έννοιας του αναρχοσυνδικαλισμού. Εξαιρούνται η CNT και η νέα Αναρχοσυνδικαλιστική Ομοσπονδία του Μπαγκλαντές (BASF), η οποία έχει κάποια παρουσία στην οργάνωση εργαζομένων στο τσάι.

Επίλογος

Ο αναρχοσυνδικαλισμός ξεκίνησε από τις σωστές θέσεις. Η χειραφέτηση των εργατών είναι καθήκον των ίδιων των εργατών, ο ταξικός πόλεμος είναι η κεντρική δυναμική της κοινωνίας και η κατάληψη των μέσων παραγωγής είναι θεμελιώδης για την κοινωνική ανασυγκρότηση. Αλλά η κατάρρευση του πολιτικού και οικονομικού τομέα σε μεμονωμένες οργανώσεις, ειδικά σε μικρές ομάδες προπαγάνδας που διακηρύσσουν ότι είναι συνδικάτα, είναι απίθανο να είναι η απάντηση. Οι λύσεις στα σημερινά καθήκοντα θα απαιτήσουν πολύπλοκες απαντήσεις και αναγκαστικά απαιτούν ένα βαθμό τόσο θεωρητικής όσο και πρακτικής ρήξης με τα νεκρά κινήματα του παρελθόντος.

Στην 100ή επέτειο της Διεθνούς Ένωσης Εργαζομένων, μπορούμε να διακηρύξουμε ότι η κληρονομιά του αναρχοσυνδικαλισμού αποτελεί έμπνευση για ταξική πάλη, αλλά δεν είναι η απάντηση.

*Το κείμενο περιλαμβάνει αποσπάσματα από τα άρθρα του Tommy Lawson *A Century of the International Workers Association (IWA) 1922-2022 για το redblacknotes.com και του Sam Skelt Long struggle: The IWA at 100 για την εφημερίδα Freedom. Για την απόδοση στα νέα ελληνικά, Δ. Π.*

Ομάδα αντιπροσώπων κατά τη διάρκεια του ιδρυτικού συνεδρίου της IWA στο Βερολίνο, Δεκέμβρης 1922

Από αριστερά προς δεξιά –

Επάνω: Hermann Ritter - Schuster - Armando Borghi - Lindstam - Zelm - Th.J. dissel
Στη μέση: Orlando - Augustin Souchy - Alexander Schapiro - Rudolf Rocker - Arturo Giovannitti - B. Lansink.

Κάτω: Frans Severin - Virgilia d'Andrea Borghi, - Diego Abad de Santillán

σημαντική επαναστατική τάση. Στις 19 Ιουλίου 1936 οι Ισπανοί εργάτες βρέθηκαν να έχουν τον έλεγχο μεγάλου μέρους της χώρας αφού απάντησαν με τα όπλα σε μια απόπειρα φασιστικού πραξικοπήματος. Με την ουσιαστική κατάρρευση της κυβέρνησης, οι εργάτες και οι αγρότες καθιέρωσαν ένα επίπεδο εργατικού ελέγχου της βιομηχανίας και κολεκτιβοποίησης της υπαίθρου που δεν είχε ξαναδεί ποτέ. Η αναρχοσυνδικαλιστική CNT, τουλάχιστον στη Βαρκελώνη, βρέθηκε σε θέση de facto ελέγχου.

Η Διεθνής Ένωση Εργαζομένων

Το κύμα των εργατικών εξεγέρσεων που τερμάτισε τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο κορυφώθηκε με τη Ρωσική Επανάσταση. Ο μπολσεβικισμός αποδείχθηκε επιτυχής στην καθιέρωση αυτού που ονομαστικά ήταν μια μορφή «εργατικής εξουσίας». Πολύ γρήγορα, τα δόγματα της Δεύτερης Διεθνούς εγκαταλείφθηκαν και ένας νέος επαναστατικός μαρξισμός διαδόθηκε. Ο μπολσεβικισμός άρχισε να καταπατά τον συνδικαλισμό ως την κατεξοχήν ιδεολογία μεταξύ των επαναστατών εργατών σε όλο τον κόσμο. Η ίδρυση της Κομμουνιστικής Διεθνούς («Κομιντέρν») συνέπλεξε τα μαρξιστικά κόμματα σε όλο τον κόσμο σε ένα ισχυρό δίκτυο.

Παράλληλα, η «Profintern» ή η Κόκκινη Διεθνή των Εργατικών Συνδικάτων στόχευε να συντονίσει την κομμουνιστική δραστηριότητα στα παγκόσμια συνδικάτα. Τον χειμώνα του 1922-1923 έντεκα επαναστατικά συνδικάτα συναντήθηκαν στη Γερμανία και ίδρυσαν τη Διεθνή Ένωση Εργαζομένων. Ενώ η προέλευση της αναρχικής ένωσης μπορεί να αναχθεί στην Πρώτη Διε-

Ο νέος σωφρονιστικός επισφραγίζει την εκδικητικότητα του κράτους απέναντι στους κρατούμενους

Τον περασμένο Οκτώβρη ψηφίστηκε ο νέος σωφρονιστικός κώδικας, ο οποίος δόθηκε αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών κράτησης, στη διασφάλιση των δικαιωμάτων, της ίσης μεταχείρισης και της κοινωνικής επανένταξης των κρατουμένων. Στην πραγματικότητα, συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο. Πρόκειται για μια νομοθετική πράξη η οποία, στην ουσία της, όχι μόνο συντηρεί τις απάνθρωπες συνθήκες των κολαστηρίων που ονομάζονται ελληνικές φυλακές, αλλά κάνει τα πράγματα χειρότερα προς πάσα κατεύθυνση.

Μέσα στην επέλαση του σύγχρονου ολοκληρωτισμού που σαρώνει τα κεκτημένα στις εργασιακές σχέσεις και τις κοινωνικές παροχές (υγεία, παιδεία, πρόσβαση σε αγαθά όπως το ρεύμα και το νερό), η εξουσία συμπεριλαμβάνει στις αναδιαρθρώσεις της για μια ακόμη φορά έναν κομβικό θεσμό του κράτους: τις φυλακές. Το νέο νομοσχέδιο ακολουθεί, λοιπόν, την αντιδραστική αναμόρφωση του σωφρονιστικού κώδικα, την ψήφιση αλληπάλληλων τρομονόμων και γενικότερα την ποινικοποίηση κάθε αντίστασης. Σε μια συγκυρία που τα ζωνάρια σφίγγουν ασφυκτικά, η εξουσία οργανώνεται πολύπλευρα για να καταστείλει τους αγώνες που οργανώνονται από τα κάτω. Το εν λόγω νομοσχέδιο προβλέπει θεμελιώδεις αλλαγές του θεσμού της φυλακής.

Ένας σημαντικός πυλώνας του νέου σωφρονιστικού κώδικα είναι ο περαιτέρω διαχωρισμός των κρατουμένων με κριτήρια σχετικά με την πειθαρχία τους εντός των φυλακών, αλλά και με τα αδικήματα που τους έφεραν εντός τους. Με βάση αυτές τις διακρίσεις σε πολλαπλές κατηγορίες κρατουμένων, συστηματοποιείται διαφορετική μεταχείρισή τους.

Εν γένει, οι φυλακές μετονομάζονται από "καταστήματα κράτησης" σε "σωφρονιστικά καταστήματα". Σημαντική μεταρρύθμιση με το νέο σωφρονιστικό, που ακολουθεί τον σωφρονιστικό του 2014 και τις φυλακές τύπου Γ που έχουν θεσμοθετηθεί, είναι και η επαναφορά στην ουσία των φυλακών τύπου Γ με την ονομασία "Σωφρονιστικά Καταστήματα Αυξημένης Ασφαλείας". Αυτές οι φυλακές θα είναι αυτοτελείς ή ειδικά τμήματα φυλακών σε σωφρονιστικά καταστήματα τύπου Α (κυρίως για υπόδικους, καταδικασμένους για πλημμελήματα ή χρέη) ή Β (κυρίως για καταδικασμένους για κακούργηματα). Και αυτό χωρίς καν να ορίζεται συγκεκριμένα (όπως τότε) ποια θα είναι τα αυστηρότερα μέτρα κράτησης και με ποιον τρόπο θα χειροτερέψουν οι συνθήκες διαβίωσης εντός τους.

Σημαντικές είναι οι αλλαγές σε σχέση με τις άδειες. Καταρχήν, όσον αφορά τις εκπαιδευτικές άδειες αυστηροποιείται και περιορίζεται το δικαίωμα σε εκπαιδευτική άδεια. Αρχικά, τίθενται πολλές και υπερβολικές προϋποθέσεις ακόμη και για το άνοιγμα της προοπτικής απόκτησης άδειας ενώ ταυτόχρονα διευκολύνεται η δυνατότητα αυθαίρετης (τιμωρητικής και εκδικητικής) ανάκλησής της. Ταυτόχρονα, το κράτος αυστηροποιεί περαιτέρω τις προϋποθέσεις λήψης τακτικών αδειών. Συγκεκριμένα, διαφορετικές προβλέψεις επιφυλάσσει αναλόγως με το είδος του αδικήματος (πλημμέλημα ή κακούργημα ή κακούργηματα ειδικού τύπου) για το οποίο έχει καταδικαστεί ο κρατούμενος. Για τους ισοβίτες κρατούμενους προβλέπεται πως πρέπει να μείνουν στη φυλακή όχι 10 αλλά πλέον 12 χρόνια, για να θεμελιώσουν δικαίωμα για άδεια, ενώ για τους καταδικασμένους σε πολλαπλά ισόβια το δικαίωμα τους περιορίζεται τόσο, που στην ουσία καταργείται.

Αξιοσημείωτη είναι και η αύξηση των βαθμών ποινής που επιβάλλονται ύστερα από πειθαρχικά παραπτώματα στους κρατούμενους. Μεταξύ άλλων, διευρύνονται οι κατηγορίες κρατουμένων που απαγορεύεται να μεταχθούν σε αγροτικές φυλακές, ενώ δίνεται η δυνατότητα στο συμβούλιο της φυλακής να περιορίσει την τηλεφωνική επικοινωνία σε κρατούμενους αν θεωρηθεί ότι προκύπτει "κίνδυνος για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία του καταστήματος".

Αυτά αποτελούν κάποια από τα πιο σημαντικά σημεία του νέου σωφρονιστικού κώδικα που είναι πλέον σε ισχύ και δείχνουν τη διάθεση της εξουσίας για τη διαχείριση, τον παραδειγματισμό και την υποταγή κρατουμένων και μη. Από τις 28 Οκτώβρη ξεκίνησαν κινητοποιήσεις οι κρατούμενοι στις φυλακές στον Κορυδαλλό (Α, Β, Γ, Δ, Ε Πτέρυγες), ενώ άμεσα επεκτάθηκαν και σε υπόλοιπες φυλακές: στη Λάρισα, στο Δομοκό, στα Τρίκαλα, στην Πάτρα, στην Κέρκυρα ενάντια στη ψήφιση του νέου σωφρονιστικού κώδικα. Αρνούνταν την καταμέτρηση, το μεσημεριανό κλείδωμα στα κελιά και σε κάποιες περιπτώσεις και τα μεροκάματα. Σήμερα, οι αγώνες σε Κορυδαλλό συνεχίζουν δυναμικά και με τη συμμετοχή της πλειοψηφίας των κρατουμένων με αιτήματα: την επιστροφή των

Καταστημάτων Κράτησης συνολικά στην αρμοδιότητα του υπουργείου Δικαιοσύνης, την κατάργηση των Σωφρονιστικών Καταστημάτων αυξημένης ασφάλειας (πρώην φυλακές τύπου Γ), καμία εξαίρεση βάσει αδικήματος στη χορήγηση των τακτικών αδειών, καμία εξαίρεση βάσει αδικήματος, στο δικαίωμα μεταγωγής στα αγροτικά Καταστήματα, καμία τροποποίηση του άρθρου 53 σχετικά με τις προϋποθέσεις χορήγησης των εκπαιδευτικών αδειών, διαχωρισμό των πειθαρχικών ποινών από τη διαδικασία χορήγησης της υπ' όρων απόλυσης των κρατουμένων, χορήγηση άμεσα και κατά προτεραιότητα, αναστολής από τα αρμόδια συμβούλια στους κρατούμενους με αναπηρία άνω του 67%, την ψήφιση νέων διατάξεων για αποσυμφόρηση των φυλακών (ως ριζική αιτία μιας σειράς άλλων άλυτων προβλημάτων).

Οι ζωές των κρατουμένων μετράνε κι επειδή μετράνε αλλά κι επειδή για την εξουσία όλοι και όλες είμαστε εν δυνάμει κρατούμενοι εφόσον δεν υποταχούμε, πράγμα που αποδεικνύεται περίτρανα για μια ακόμη φορά με τη νέα μεταρρύθμιση του σωφρονιστικού κώδικα, οφείλουμε να σταθούμε στο πλευρό τους, στο πλευρό όσων αγωνίζονται εντός και εκτός των τειχών επιμένοντας να βάλουν φρένο στην διαμόρφωση χειρότερων όρων επιβίωσης μέσα στις φυλακές, γεγονός που εξελίσσεται παράλληλα με την γενικότερη στρατηγική της κυριαρχίας για την επιβολή χειρότερων όρων διαβίωσης και εργασίας παντού.

Μαρία Μ.

GR STATE MAFIA HUMAN TRAFFICKING

Τον Οκτώβριο του 2022, έρχεται στο φως η υπόθεση βιασμού και μαστροπείας της 12χρονης στον Κολωνό από τον νεοδημοκράτη, βιαστή και προαγωγό Ηλία Μίχο. Ο Μίχος βιάζε επανειλημμένα το 12χρονο κορίτσι και την εξέδιδε, κλείνοντας της ραντεβού με άλλους 210 άνδρες. Από την πρώτη στιγμή της καταγγελίας του κυκλώματος trafficking, η μητέρα καταδεικνύεται από τον Μίχο ως συνεργός και παραμένει προφυλακισμένη μέχρι και σήμερα ενώ η 12χρονη βρίσκεται αντιμέτωπη με πολύωρες ανακρίσεις μέσα σε κλίμα εκφοβισμού και τρομοκρατίας. Ακολουθούν φυσικά και άλλες προσπάθειες τρομοκρατίας του ανήλικου κοριτσιού, όπως ο "τυπικός" έλεγχος από ΟΠΚΕ με παρατεταμένα τα όπλα, σε αυτοκίνητο της ασφάλειας στο οποίο επέβαινε το κορίτσι μαζί με συγγενικά της πρόσωπα, έπειτα από ακόμη μια πολύωρη ανάκριση της και το παζλ έρχεται να συμπληρωθεί η δολοφονική επίθεση που δέχθηκε από άγνωστο με μαχαίρι στο σπίτι όπου διαμένει, έπειτα από την αποκάλυψη των στοιχείων του τόπου διαμονής της από την υπηπουργό Εργασίας Δόμνα Μιχαλίδου από το βήμα της Βουλής. Η εγκληματική αμέλεια που έχει δείξει ο κρατικός μηχανισμός και οι θεσμοί του απέναντι στην οικογένεια αφήνοντας την με 2 πακέτα ρύζι, 2 πακέτα φακές, 3 κουτάκια γάλα & 1,5 λίτρο λάδι για ένα μήνα,

ως τη μόνη βοήθεια που τους παρέχεται, η εκδικητική παράταση της κράτησης της μητέρας της στη φυλακή χωρίς την ύπαρξη αποδείξεων εμπλοκής της, η βιασύνη των αρχών για πρόωρο κλείσιμο της υπόθεσης, η δημοσιοποίηση των προσωπικών στοιχείων του κοριτσιού και οι μαφιόζικου τύπου επιθέσεις στη 12χρονη και την οικογένεια της στοχεύουν στην οικονομική και ψυχολογική εξόντωση της και στη συγκάλυψη αυτού του κυκλώματος trafficking, τα κλαδιά του οποίου φτάνουν μέχρι την Greek Mafia. Γίνεται ξεκάθαρο πια, πως όποια βρει το θάρρος να καταγγείλει θα την χλευάσουν, θα την υποτιμήσουν, θα την αντιμετωπίσουν ως ένοχη με τη μεγαλύτερη βαναυσότητα, ώσπου τελικά, πιθανότατα, θα κινδυνεύσει και η ίδια της η ζωή. Όσες τηλεφωνικές γραμμές στήριξης και να δημιουργήσει το κράτος, όσα φεμινιστικά προσώπια και να φορέσει, όσα κροκοδείλια δάκρυα για το χαμό τόσων και τόσων γυναικών της τάξης μας και να χύσουν οι εκπρόσωποι του, είναι το ίδιο που γεννά τις γυναικοκτονίες, του βιασμούς γυναικών και παιδιών, τα κυκλώματα trafficking. Είναι το ίδιο το κράτος, που για ακόμη μια φορά δεν διστάζει να συγκαλύψει βιαστές, παιδοβιαστές και προαγωγούς προκειμένου να βγει αλώβητο, να μην αποδειχθεί η οποιαδήποτε σύνδεση του και να εδραιώσει περαιτέρω

την κυριαρχία του πάνω σε εμάς και τα παιδιά μας. Από την πρώτη στιγμή, ο κόσμος του αγώνα βρέθηκε στο πλευρό της 12χρονης, της οικογένειας της και της προφυλακισμένης μητέρας, παρά την καταστολή, καταδεικνύοντας την υποκρισία του συστήματος, τη σύνδεση του με τους μαφιόζους, τους μπράβους αλλά και την ενεργή εμπλοκή του στα κυκλώματα trafficking. Αγκάλιασε, στήριξε υλικά και ηθικά τη 12χρονη δείχνοντας για ακόμη μια φορά ότι η αλληλεγγύη είναι το μόνο όπλο που έχουμε απέναντι στους κανίβαλους αυτού του κόσμου.

Ερ.

Ένας χρόνος κυβέρνησης Μπόριτς: μηδενική πρόοδος για τις διεκδικήσεις των Μαπούτσε

Ανακοίνωση της Εδαφικής Συμμαχίας Μαπούτσε (Alianza Territorial Mapuche)
Wallmapu, εδαφική επικράτεια του έθνους των Μαπούτσε, Μάρτιος 2023

Συμπληρώνοντας έναν χρόνο «μετασχηματιστικής» κυβέρνησης του Γκαμπριέλ Μπόριτς οι Μαπούτσε δεν μπορούμε παρά να βγάλουμε αρνητικό ισοζύγιο της σύντομης πορείας της, χωρίς βέβαια να εξαιρέσουμε όσους συνεργάζονται ή συμμετέχουν στην κυβέρνηση ευθέως ή εμμέσως. Εξαιτίας της πολιτικής αφέλειας κάποιων, σε πολλούς Μαπούτσε στο Γουαλμάπου οι οποίοι πανηγύριζαν μετά τον θρίαμβο του Μπόριτς, τονίζαμε ότι όσο δεν προχωράμε ούτε ένα εκατοστό στην κατάκτηση των δικαιωμάτων μας, δεν υπάρχει κανένας λόγος να πανηγυρίζουμε. Και τι συνέβη μέχρι τώρα; Απολύτως τίποτα. Αντιθέτως, όλα δείχνουν ότι στο διάστημα αυτής της διακυβέρνησης έχουν συμβεί φοβερά πιασμένα σε ό,τι αφορά τη συμβολική και ουσιαστική υιοθέτηση των αιτημάτων των Μαπούτσε από μεγάλο μέρος της χιλιανής κοινωνίας και ιδιαίτερα από τους νέους, παρόλο που, παραδόξως, κυβερνάει ένας νέος (τουλάχιστον στην ηλικία) πρόεδρος. Κάποιος δικαιολογημένα θα μπορούσε να απαντήσει ότι αυτό το τελευταίο φαινόμενο εξελίσσεται ως διεργασία εδώ και πολλά χρόνια. Εδραιώθηκε όμως, στο πλαίσιο της λεκτικής (και ουσιαστικής) στροφής της κυβέρνησης σχετικά με τους Μαπούτσε, παράλληλα με την αποτυχημένη διαδικασία συνταγματικής αναθεώρησης. Την ίδια στιγμή η στρατιωτικοποίηση του Γουαλμάπου, είναι κάτι αδιαμφισβήτητο, δεδομένου του ρόλου που έχει παίξει ο Μπόριτς ειδικά μέσα από τις λεκτικές και πρακτικές του κωλοτούμπες απέναντι στο ζήτημα.

Όλο αυτό που έχει συμβεί περιλαμβάνει μια σχετική ευφορία κάποιων ομάδων που αυτοαποκαλούνται «διανοούμενοι Μαπούτσε», οι οποίοι με συγκεχυμένες δημοσιεύσεις μιλούσαν ακόμα και για έναν «εκμαπούτισμό» της κοινωνικής εξέγερσης (του Οκτώβρη του 2019). Αυτό, επειδή τότε κάποιοι πλανόδιοι πωλητές διείσδυσαν στις πορείες του Σαντιάγο με τρίκυκλα στολισμένα με πλαστικές σημαίες Μαπούτσε Made in China, οι οποίες φάνηκαν ελκυστικές και αντικαθιστωτικές σε χιλιάδες διαδηλωτές. Αλλά τι να σκέφτεται άραγε σήμερα εκείνος ο διαδηλωτής, για παράδειγμα, σχετικά με την επιστροφή εδαφών στον λαό Μαπούτσε; Ο Μπόριτς, που ήταν μεταξύ των διαδηλωτών;

Σήμερα, με τους στρατιωτικούς σε ρόλο ιδιωτικών φυλάκων των εταιριών υλοτομίας και των γαιοκτημόνων δεν μπορούμε να συζητήσουμε. Προκαλούν εντύπωση κάποια ανήκουστα επίπεδα ενδοτισμού και συστημικότητας εκπροσώπων των κοινοτήτων, οι οποίοι έχουν προτείνει να κάνουμε «διάλογο» με τις εταιρίες υλοτομίας, αποσκοπώντας στην εξασφάλιση δικαιωμάτων εκμετάλλευσης, όπως όταν πληρώνει κανείς σε κάποιον ιδιοκτήτη γης δικαιώματα χρήσης. Οποιοσδήποτε θεωρεί ότι υπερασπίζεται τα δικαιώματα των Μαπούτσε και έχει σώας τας φρένας, θα καθόταν να συζητήσει με τις εταιρίες υλοτομίας, από τη στιγμή που αυτές είναι ο πρωταρχικός υπαίτιος για τις πυρκαγιές στο Γουαλμάπου; Ή μπορεί κάποιος να ενστερνιστεί τη μία ή την άλλη «δήλωση» ενός κυβερνητικού υπουργού, όταν σήμερα ο στρατός πολιορκεί τις κοινότητες και τις οργανώσεις που αγωνίζονται;

Το ίδιο αδιέξοδο με βάση τις μέχρι τώρα ενδείξεις περιμένει και την επιτροπή «ειρήνης και κατανόησης» που προαναγγέλθηκε από τον Μπόριτς, με σκοπούς προπαγανδιστικούς, χειραγώγησης και οικειοποίησης της επετείου των 200 ετών από το κοινοβούλιο του Ταπιούε 1 το 2025. Για τον λόγο αυτό, θα έπρεπε να τεθεί ένα ηθικό μίνιμουμ για κάθε Μαπούτσε που θα θελήσει να συμμετάσχει σε αυτήν την επιτροπή: με τους στρατιωτικούς που περιφρουρούν την ιδιοκτησία γαιοκτημόνων και εταιριών, δεν υπάρχει πιθανότητα συζήτησης. Αρχικά είχαμε εκτιμήσει ότι αυτή θα ήταν μια «συνετή ιδέα» για να προσεγγίσουμε το θέμα των παλιών εδαφών, στο πλαίσιο μιας επιτροπής υψηλού επιπέδου. Ωστόσο, μέχρι τώρα αποδείχτηκε ότι αυτή ήταν μια

απατηλή διαδικασία, που περισσότερο τείνει να ευνοήσει τους κυρίους φεουδάρχες, παρά τα «θύματα» της λεπλασίας. Άλλωστε τα πορίσματα αυτής της επιτροπής, εξαρτώνται από τους όρους που θέτει η κυβέρνηση.

Η συζήτηση για το αν αυτή είναι μια μετασχηματιστική κυβέρνηση ή όχι, είναι ξεπερασμένη. Είναι πλέον γεγονός ότι, όπως είχαμε προειδοποιήσει, διαμορφώνεται σιγά σιγά μια νέα Κονερτασιόν με νέα πρόσωπα αλλά με τις ίδιες «αρχές» που ίσχυαν από τον Αύγουστο 2 μέχρι τον Πιγιέρα. Αρκεί να αναφέρει κανείς φράσεις όπως «μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη με κοινωνική ειρήνη», «κυβερνησιμότητα», «αλλαγές στο μέτρο του δυνατού», «ξένες επενδύσεις», «διαχείριση των αντιφάσεων που συνεπάγεται η διακυβέρνηση» (γερουσιαστής Λατόρρε) και απαρέγκλιτη εφαρμογή της επικουρικότητας του Κράτους μέσω ανταγωνιστικών πρωτοβουλιών. Τι έχει αλλάξει τότε; Όλες οι εκτιμήσεις συγκλίνουν στη διατήρηση του status quo τόσο για τη χιλιανή κοινωνία, όσο και για τον κόσμο των Μαπούτσε. Σ' αυτήν την περίπτωση, οι Μαπούτσε θα πρέπει να συνεχίσουμε να «αιτούμαστε» αγροτικά επιδόματα, υποτροφίες για ιθαγενείς, κλπ. Και τι θα γίνει με τα συλλογικά δικαιώματα; Είναι κάτι που σίγουρα θα εξεταστεί «στο μέτρο του δυνατού», ανάλογα με το αν αυτά κατοχυρώνονται στο νέο Σύνταγμα, του οποίου τη διαμόρφωση κατευθύνουν τώρα τα πολιτικά κόμματα του Κοινοβουλίου, από το οποίο τίποτα καλό δεν μπορούμε, λαμβάνοντας υπόψη τα τελευταία 30 χρόνια από την ψήφιση του «ιθαγενικού νόμου».

Συνοψίζοντας, οι Μαπούτσε δεν έχουμε πολλές άλλες επιλογές, από τη συνέχιση του εδαφικού αγώνα, κυρίως ενάντια στο λατιφούντιο και τις εταιρίες υλοτομίας στις διάφορες μορφές τους. Σε αυτόν τον αγώνα η κυβέρνηση, αφότου ολοκληρώσει τη θητεία της και έρθει η σειρά της άκρας δεξιάς, θα ξαναστείλει τους απολυμένους πλέον κρατικούς λειτουργούς και εκπροσώπους της να προσεγγίσουν το κίνημα για να «κάνουν κάτι», επιδιώκοντας να μας καλοπιάνουν με αναφορά στις αρχές που στηρίζουν τον συλλογικό μας σκοπό. Αυτές είναι η αυτονομία και η αποκατάσταση των εδαφών, όπως ορίζονται από τα αρχαία ήθη, έθιμα και παραδόσεις (Azmapu) και η αρχή της διατήρησης των οικοσυστημάτων (Itxofillmogen).

Σε κρίσιμους καιρούς, για τους Μαπούτσε θα έπρεπε να είναι λόγος υπερηφάνειας το ότι στο πλαίσιο του αγώνα για τον εδαφικό έλεγχο, έχουν ηγέτες που διώκονται από το Υπουργείο Εσωτερικών και τις εταιρίες υλοτομίας

Για την αποκατάσταση και την ακεραιότητα του Γουαλμάπου, της ιστορικής επικράτειας του έθνους των Μαπούτσε, θα νικήσουμε (Mapichiwewu)!

Εδαφική Συμμαχία Μαπούτσε Pü Löf Mapu Xawün
24 Μαρτίου 2023

υποσημείωση 1 : Ένα σύνολο συμφωνιών που υπέγραψαν οι Μαπούτσε με το νεοσύστατο Κράτος της Χιλής, στις οποίες, μεταξύ άλλων, οι Μαπούτσε αναγνωρίζονταν ως χιλιανοί πολίτες και οριζόταν ο ποταμός Μπιομπίο ως φυσικό σύνορο μεταξύ των δύο λαών.

υποσημείωση 2 : Πατρίσιο Αύλγουϊν: ο πρώτος πρόεδρος της Χιλής μετά το τέλος της δικτατορίας (1990).

Μετάφραση: Γη και Ελευθερία - Tierra y Libertad

Ο ΑΓΓΕΛΗΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΚΟΠΟΗΤΗΣ

Καμιά υπόθεση κακοποίησης να μην κλειδωθεί στο ντουλάπι

Έχουν περάσει δύο χρόνια από την πρώτη καταγγελία στο τμήμα βιολογίας του Π.Π. εις βάρος του Γ. Αγγελή, καθηγητή του τμήματος, για σεξουαλική παρενόχληση από διδακτορική φοιτήτρια που εκπονούσε την διατριβή της στο εργαστήριό του. Την καταγγελία αυτή ακολούθησε ακόμη μία για εργοδοτική αυθαιρεσία και εξώθηση σε παραίτηση μετά την στήριξη που εξέφρασε προς την πρώτη καταγγέλουσα από άλλη διδακτορική φοιτήτρια, η οποία μάλιστα διέκοψε το διδακτορικό της στον συγκεκριμένο καθηγητή. Διατάχθηκαν δύο ΕΔΕ, τα πορίσματα των οποίων όπως ήταν αναμενόμενο, μιας και γνωρίζουμε πολύ καλά πως οι ίδιοι οι θεσμοί, οι ίδιοι κυρίαρχοι είναι εκείνοι που ενισχύουν και συγκαλύπτουν τέτοιες συμπεριφορές, έβγαλαν λάδι τον Αγγελή και του έδωσαν το «εισιτήριο» που χρειαζόταν για να επιστρέψει στα διδακτικά και ερευνητικά του καθήκοντα. Σήμερα, μερικές βδομάδες μετά την λήξη της κατάληψης του τμήματος που πραγματοποίησε ο Φοιτητικός Σύλλογος βιολογικού με βασικό αίτημα την απομάκρυνση του κακοποιητή καθηγητή, ο συγκεκριμένος διδάσκει στο πανεπιστήμιο με την αμέριστη στήριξη της πρυτανικής αρχής που τοποθετεί φύλακες έξω από τις αίθουσες που πραγματοποιούνται τα μαθήματά του για

να τον προστατέψει από τους εξοργισμένους φοιτητές. Να προστατέψει τον άνθρωπο που βία παραβίασε την ελευθερία μιας γυναίκας στον χώρο εργασίας της, παρενοχλώντας την σεξουαλικά. Ο ίδιος μάλιστα με περίσσιο θράσος, πάει κάποιος καιρός που έβγαλε εξασέλιδη ανακοίνωση, όπου σε ένα κρεσέντο μισογυνισμού και κυρίαρχης πατριαρχικής λογικής κατονομάζει και απειλεί καθηγήτριες και διδακτορικές φοιτήτριες άλλων εργαστηρίων του τμήματος που έχουν έμπρακτα εκφράσει την στήριξή τους στις βασικές καταγγέλλουσες.

Δυστυχώς όμως, η περίπτωση του κακοποιητή καθηγητή προσθέτει ένα ακόμη κομμάτι στο ατέλειωτο παζλ των περιστατικών έμφυλης βίας και καταπίεσης, αν αναλογιστούμε την εποχή που ζούμε. Μια εποχή ολοένα και αυξανόμενης έντασης, αλλά και συχνότερης δημοσιοποίησης των περιστατικών βιασμών και μαστροπείας παιδιών και γυναικών, των γυναικοκτονιών, των αλληπάλληλων κακοποιήσεων και των παρενοχλήσεων στους χώρους δουλειάς, στις σχολές, στο δρόμο και στο σπίτι. Η συντονισμένη επιχείρηση συγκάλυψης και ξεπλύματος κακοποιητών από το κράτος και τους θεσμούς του, από το πανεπιστήμιο Πατρών και τα παραρτήματα των συμβουλευτικών

υπηρεσιών των υπουργείων στην Πάτρα, αλλά και ευρύτερα σε όλη την χώρα, το μόνο που κάνει είναι να οπλίζει το χέρι του κάθε επόμενου κακοποιητή, βιαστή ή γυναικοκτόνου, να συντηρεί και αναπαράγει τα φαινόμενα πατριαρχικής βίας. Άλλωστε μιλάμε για μια πραγματικότητα που ευρύτερα το κρατικό, καπιταλιστικό, πατριαρχικό σύστημα επιτίθεται με όλους τους τρόπους στους καταπιεσμένους, ωθεί την κοινωνική βάση στην φτώχεια και την εξαθλίωση με την ολοένα και αυξανόμενη ακρίβεια σε βασικά αγαθά, δολοφονεί παιδιά στα τρένα και αφήνει εργάτες στην τύχη τους, να σκοτώνονται στα εκατοντάδες πλέον εργατικά ατυχήματα, χτυπάει και διώκει αγωνιστές, οπλίζει τα χέρια των επόμενων γυναικοκτόνων και ξεπλένει εκείνα των παιδοβιαστών.

Μέχρι να μην υπάρχει σπιθαμή γης για βιαστές, κακοποιητές και καταπιεστές, μέχρι να γκρεμίσουμε συθέμελα τον κόσμο της κυριαρχίας που βρωμάει καταπίεση και θάνατο να απαντάμε μαχητικά στα καθημερινά περιστατικά εκμετάλλευσης και πατριαρχικής βίας, να αγωνιζόμαστε με γροθιές σπκωμένες. Να μην ξεχαστούν όσα έγιναν στο βιολογικό, να μην επιτρέψουμε να γίνουν άλλα τόσα.

Θένια Π.

Από την ιμπεριαλιστική εκστρατεία της Αντάντ για τον διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (1919) στην Μικρασιατική Καταστροφή και το τέλος της Μεγάλης Ιδέας (1922)

Εκατό χρόνια μετά τη μικρασιατική καταστροφή, που σηματοδότησε την κατάρρευση της «Μεγάλης Ιδέας», η επίσημη ιστοριογραφία και οι ιδεολογικοί μηχανισμοί του αστικού κράτους επιμένουν να συσκοτίζουν τις πραγματικές συνθήκες και τις αιτίες που προκάλεσαν τον θάνατο, τον ξεριζωμό και τη δυστυχία για εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπους. Τα παπαγαλάκια των «εθνικών μύθων» επιμένουν να παρουσιάζουν τη σφαγή σε ένα στενό πλαίσιο ελληνοτουρκικής διαμάχης, που αποκόβει τα γεγονότα από τους ευρύτερους ανταγωνισμούς των μεγάλων δυνάμεων του καπιταλιστικού – ιμπεριαλιστικού συστήματος και τον ειδικό ρόλο του ελληνικού κράτους στην επιχείρηση λεπασίας της καταρρέουσας Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Η ιμπεριαλιστική αρπακτικότητα, η υποβασταζόμενη επιθετικότητα του ελληνικού εθνικισμού και η πολιτική σκληρών διωγμών του τουρκικού εθνικισμού (με τη βοήθεια των Γερμανών) στην προσπάθεια χτισίματος ενός ομογενοποιημένου, «καθαρού» τουρκικού έθνους – κράτους συναποτέλεσαν τις πηγές του δράματος που βίωσαν εκατοντάδες χιλιάδες απλοί άνθρωποι κάθε εθνικότητας.

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τα γεγονότα, θα πρέπει να έχουμε στο νου μας την πραγματική θέση του ελληνικού κράτους στον παγκόσμιο καπιταλιστικό καταμερισμό στη δεδομένη ιστορική στιγμή. Ενός κράτους που εξ απαλών ονύχων ήταν δεμένο στο άρμα ισχυρών προστατών, με τα λεγόμενα «δάνεια της ανεξαρτησίας» να μετατρέπονται σε δάνεια της εξάρτησης. Ο συνδυασμός της πρόσδεσης του ελληνικού κράτους στο άρμα των μεγάλων δυνάμεων (και κυρίως της Βρετανικής Αυτοκρατορίας) με την εθνικιστική ιδεολογία της «Μεγάλης Ιδέας» δημιούργησε το έδαφος της υποβασταζόμενης επιθετικότητας της εγχώριας αστικής τάξης. Η πολιτική αυτή συμπυκνώθηκε στα χείλη του υπουργού Εξωτερικών Στέφανου Σκουλούδη στις 11 Μαρτίου του 1897: «Η χώρα τοποθετεί με εμπιστοσύνη τα συμφέροντα της Ελλάδος εις τας χείρας των μεγάλων δυνάμεων». Η ίδια λογική εκφράστηκε και από τον Ιωάννη Μεταξά, όταν έγραφε στο ημερολόγιο του πως θα γίνουμε σκλάβοι, είτε των Βρετανών, είτε των Γερμανών, ανάλογα με την έκβαση του πολέμου. Παρεμπιπτόντως, ο Μεταξάς παρά τον φιλοφασιστικό προσανατολισμό του δεν αμφισβήτησε έμπρακτα την ένταξη της Ελλάδας στη βρετανική σφαίρα επιρροής, ενώ διαφώνησε και με τη μικρασιατική εκστρατεία καθώς θεωρούσε ανεδαφικούς τους στόχους της. Τέλος, ακόμα πιο χαρακτηριστικά είναι τα γραφόμενα του εκδότη της Καθημερινής Γ.Α. Βλάχου, κατά την περίοδο μετάβασης του ελληνικού κράτους από τη βρετανική στην αμερικανική σφαίρα επιρροής: «Είχαμε το δικαίωμα να πλανώμεθα και να νομίζωμε πως ένας λαός, όπως ημείς, μπορούσε να ζει ανεξάρτητος [...]. Τώρα ζήτημα ανεξαρτησίας δεν υπάρχει. Το αφεντικό μας είναι ένα ή μάλλον δύο: η Αμερική και η Αγγλία» (16/03/1947). Η μικρασιατική εκστρατεία, λοιπόν, αποτέλεσε έκφανση της διαχρονικής στρατηγικής επιλογής της ελληνικής αστικής τάξης να διεκδικήσει προσόδους ακολουθώντας πολιτική ουράς των μεγάλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων. Την τυχοδιωκτική πολιτική αυτή κατήγγειλε από την πρώτη στιγμή το ελληνικό κομμουνιστικό κίνημα, κρατώντας συνεπή αντιπολεμική/ διεθνιστική στάση.

Η λεγόμενη «Μεγάλη Ιδέα» δηλαδή η προσπάθεια προσάρτησης εδαφικών για τη δημιουργία ζωτικού χώρου για το κεφάλαιο, εφαρμόστηκε μέσω της ευθυγράμμισης της πολιτικής του ελληνικού κράτους με τις επιδιώξεις των δυνάμεων της Αντάντ (Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία). Οι θριαμβευτές του ιμπεριαλιστικού πολέμου (1914-18) επεδίωκαν την εδραίωση των συμφερόντων τους μέσα από το διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας σε ειδικές σφαίρες επιρροής. Η ιμπεριαλιστική επέμβαση στην Τουρκία αποφασίστηκε στη «Διάσκεψη Ειρήνης του Παρισιού» και υλοποιήθηκε με τη συμμετοχή του ελληνικού στρατού, στον οποίο οι μεγάλες δυνάμεις (κυρίως η Μ. Βρετανία) επιφύλαξαν το ρόλο κωροφύλακα των συμφερόντων τους στη Μικρά Ασία. Ο ίδιος ο Λόνι Τζόρτζ, πρωθυπουργός της Βρετανίας, έλεγε πως: «οι Έλληνες θα γίνουν οι πρώτοι φύλακες της μεγάλης οδού που εξασφαλίζει την ενότητα της Συμπολιτείας».

Τα ελληνικά στρατεύματα αποβίβασταν στη Σμύρνη στις 2 Μαΐου του 1919 και αυτοχαρακτηρίζονταν ως «στρατός ελληνικής κατοχής». Η ημερήσια διαταγή του πρωθυπουργού Ελ. Βενιζέλου προς τα ελληνικά στρατεύματα ήταν σαφέστατη: «Απεφασίσθη υπό των Μεγάλων Δυνάμεων του ελληνικού στρατού κατάληψις της Σμύρνης και η εξασφάλισις της τάξεως εκεί. Αποστολή, τιμητικώτερα της οποίας σπανίως ανετέθη εις τμήμα του εθνικού στρατού, καθ' όλην τη μακράν του ιστορίαν... Η συνδιάσκεψις [του Παρισιού] δεν απεφάσισεν ακόμη οριστικώς επί των εθνικών μας διεκδικήσεων, αλλ' η τιμή την οποία μας κάνει, να μας εμπιστευθή την εξασφάλισιν της τάξεως εις τη μπέρα της Ιωνίας, αποδεικνύει ποίαν προς ημάς έχει εμπιστοσύνην και της εμπιστοσύνης αυτής είμαι βέβαιος θα αποδειχτήτε άξιοι». Βεβαίως, λίγους μήνες πριν οι μεγάλες δυνάμεις έκαναν την «τιμή» στον ελληνικό στρατό να συμμετάσχει στο εκστρατευτικό σώμα εναντίον της νεαρής σοβιετικής εξουσίας. Σκοπός ήταν η εξυπηρέτηση των «εθνικών συμφερόντων» (δηλαδή των συμφερόντων της ελληνικής αστικής τάξης) μέσω της «αντανακλαστικής επιρροής» (όπως θα έλεγε ένας άλλος Βενιζέλος μερικές δεκαετίες αργότερα...)

Ακόμα πιο ενδεικτικό είναι απόσπασμα από έντυπο του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών που απευθύνονταν προς τις μεγάλες δυνάμεις: «Η Ελληνική Διοίκισις Σμύρνης... ουδέν παρέλειψεν όπως παρέχει αμέριστον τη συνδρομήν και βοήθειαν της εις ό,τι αφορά την αποτελεσματικήν προστασίαν των ενταύθα ξένων συμφερόντων, έχουσαν υπ' όψιν ότι και ταύτα συντελούν μεγάλως εις την οικονομικήν παραγωγήν του τόπου τούτου και εμπράκτων ούτω αποδεικνύουσα ότι, ανεξαρτήτως του κυβερνούντος εκάστοτε κόμματος, εμφορείται πάντοτε υπό των αυτών διαθέσεων σεβασμού προς τα ξένα συμφέροντα και προστασίας αυτών, ου μόνο επί των σκοπών της εξασφαλίσεως των, αλλά και αυτής της προαγωγής των».

Η εισβολή του ελληνικού στρατού δεν υπήρξε «ειρηνική», αλλά συνοδεύθηκε με πράξεις βαρβαρότητας, άγριας λαφυραγωγίας, βιασμών και δολοφονιών αμάχων. Πράξεις που αποτέλεσαν ιδανικό άλλοθι για την αντίστοιχη βαναυσότητα του τουρκικού εθνικισμού και προβλημάτισαν τον Ε. Βενιζέλο, ο οποίος σημείωνε: «Αι παρεκτροπαί του στρατού μας κινδυνεύουν χωρίς καμμίαν υπερβολήν να καταστρέψουν εκ ρίζης όλον των μετά τώσων μόχθων δημιουργηθέν οικοδόμημα όπερ εγγυάτο πλήρη επιτυχίαν εθνικών ημών προγράμματος». Ας μην ξεχνάμε πως το ελληνικό κράτος είχε μικρή διαπραγματευτική ισχύ έναντι των ισχυρών συμμάχων, καθώς μπήκε με μεγάλη καθυστέρηση στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι μεγάλες δυνάμεις συγκρότησαν σχετική επιτροπή για τη διερεύνηση των βίαιων γεγονότων της Σμύρνης, η οποία πρότεινε την αντικατάσταση των ελληνικών δυνάμεων κατοχής από μεικτή αγγλογαλλική δύναμη. Η πρόταση της επιτροπής παρ' ότι υιοθετήθηκε από τους Συμμάχους στην πράξη δεν υλοποιήθηκε ποτέ και ο ελληνικός στρατός παρέμεινε στην περιοχή.

Τον Αύγουστο του 1920 υπογράφηκε η συνθήκη των Σεβρών που αποτελούσε κομμάτι της αλυσίδας συμφωνιών που διαμόρφωναν τους όρους του μεταπολεμικού μοιράσματος του κόσμου ανάμεσα στους νικητές του πολέμου. Η συνθήκη προέβλεπε τον διαμελισμό και τη λεηλασία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, η οποία υπήρξε σύμμαχος των κεντρικών δυνάμεων κατά τη διάρκεια του Α' Παγκόσμιου. Αγγλία, Γαλλία και Ιταλία ήταν οι δυνάμεις που έπαιρναν τη μερίδα του λέοντος ως μεγάλες δυνάμεις, ενώ στην Ελλάδα παραχωρούνταν η Δυτική και Ανατολική Θράκη ως τη γραμμή Τσατάλτζας κοντά στην Κωνσταντινούπολη και τα νησιά Ιμβρος, Τένεδος, Λήμνος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Ικαρία και Σαμοθράκη. Η ευρύτερη περιοχή της Σμύρνης παρέμενε σε τυπική τουρκική κυριαρχία και μόνο μετά από 5 χρόνια και κατόπιν δημοψηφίσματος δίνονταν η δυνατότητα προσάρτησης στην Ελλάδα. Ωστόσο, για το χρονικό αυτό διάστημα η διοίκηση της περιοχής θα βρισκονταν στα χέρια της ελληνικής κυβέρνησης, ως εντολοδόχου των Συμμάχων. Ουσιαστικά, οι ελληνικές δυνάμεις θα αποτελούσαν το μακρύ χέρι της Βρετανίας: «Η στήριξή μας

στην Ελλάδα δεν πήγαζε από συναισθηματικά κίνητρα αλλά τη φυσική έκφραση της διαχρονικής μας πολιτικής –της προστασίας της Ινδίας και της διώρυγας του Σουέζ. Για έναν και πλέον αιώνα υποστηρίζαμε την Τουρκία ως την πρώτη γραμμή άμυνάς μας στην Ανατολική Μεσόγειο. Η Τουρκία απέτυχε κι έτσι αναδιπλωθήκαμε στη δεύτερη γραμμή άμυνας, τη γραμμή από τη Σαλαμίνα στη Σμύρνη. Από γεωγραφική άποψη, η θέση της Ελλάδας ήταν μοναδική για τους σκοπούς μας» (Χ. Νικόλσον, αξιωματούχος του τμήματος Ανατολής του υπουργείου Εξωτερικών της Βρετανίας).

Όπως γνωρίζουμε, όμως, στις συμμαχίες και τους ανταγωνισμούς μεταξύ κρατών δεν επικρατεί ο ιδεαλισμός και οι «αιώνιες» αξίες της φιλίας και της αλληλεγγύης, αλλά η ωμή realpolitik. Οι μεγάλες δυνάμεις που έστειλαν σε ρόλο μαντρόσκυλου των συμφερόντων τους τον ελληνικό στρατό στη Μικρά Ασία, γρήγορα προσέγγισαν την κεμαλική παράταξη, η οποία δεν αποδέχθηκε ποτέ τους όρους της συνθήκης των Σεβρών. Μια από τις επιδιώξεις των Συμμάχων ήταν να μπουν σφήνα στη (διόλου ανέφελη) συμμαχία της Τουρκίας με τη Σοβιετική Ρωσία. Το 1921 η Ιταλία και η Γαλλία διέκοψαν την πολεμική τους σύγκρουση με την Τουρκία, γεγονός που επέτρεψε στις κεμαλικές δυνάμεις να αποδεσμεύσουν σημαντικές στρατιωτικές δυνάμεις και να τις στρέψουν εναντίον του ελληνικού στρατού. Ταυτόχρονα, οι Σύμμαχοι δηλώσαν την ουδετερότητά τους στον ελληνοτουρκικό πόλεμο. Τον Αύγουστο του 1922 ξεκίνησε η σφοδρή αντεπίθεση του κεμαλικού στρατού και η άτακτη υποχώρηση των ελληνικών στρατευμάτων κατοχής. Ήταν η αρχή του δράματος της «μικρασιατικής καταστροφής». Για το ελληνικό κεφάλαιο, ο πόλεμος ήταν απλά μια επένδυση για την εξεύρεση ζωτικού χώρου. Για το λαό, όμως, ο πόλεμος κατέληξε σε μια ανληπέ σφαγή, με εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς, ακρωτηριασμένους, ξεριζωμένους ανθρώπους. Για τους πλούσιους ο πόλεμος ήταν μια τυχοδιωκτική περιπέτεια, οι φτωχοί έζησαν τον αβάσταχτο Γολγοθά της προσφυγιάς.

Δεν ήταν λίγοι εκείνοι οι πρόσφυγες που έφτασαν στην Ελλάδα μέσω Συρίας ή Λιβάνου, για να αντιμετωπίσουν από τους ομοεθνείς τους τον ρατσισμό, τη βαρβαρότητα ακόμη και πολύνεκρα πογκρόμ. Οι μαρτυρίες τους είναι αποκαλυπτικές αλλά και διδακτικές στην εποχή μας που αναζητούμε τον οφασισμό και η ξενοφοβία. Ας σταχυολογήσουμε, λοιπόν, ορισμένες προσφυγικές εμπειρίες ελλήνων ποντίων, θυμάτων του κεμαλικού εθνικισμού.

Διηγείται ο Πολύκαρπος Μουρατίδης: «Αλλά η Βηρυτός! Τι πολιτεία! Καθαρή, όμορφη. Αυτοκίνητα, τραμ, παιτόνια, μαγαζιά μεγάλα. Εκεί με τα κομπολόγια δεν έπαιζαν οι άνδρες. Έβγαζαν τις λίρες από τις τσέπες τους και τις έπαιζαν μέσα στις χούφτες τους. Τα αγαθά, μπόλικά όλα. Πλούσιος τόπος [...]. Μια φορά ήρθε ο Αρχιμανδρίτης από τη Δαμασκό. Μας λέει: «Παιδιά μου, μην πάτε στην Ελλάδα. Η Ελλάδα είναι φτωχό κράτος. Να σας στείλουμε στη Δαμασκό. Όποιος είναι γεωργός του δίνουμε χωράφια. Και όποιος είναι τεχνίτης του δίνουμε την τέχνη του». Είπε και μίλησε και τα ξανάπε, μα ποιος τον ακούει; Από 'δω μπήκαν, από 'κει βγήκαν. Το βαπόρι όταν ήρθε, όλοι μαζί, σαν τρελοί ανεβήκαμε πάνω και ήρθαμε στην Ελλάδα. Ήρθαμε και βγήκαμε στον Άν Γιώργη. Ένα ξερονήσι κάτω από τον Πειραιά. Εκεί μας είχαν καραντίνα ένα μήνα. Ύστερα μας έφεραν στη Σαλονίκη, στο Καραμπουρνάκι. Εκεί μας ξανακάναν καραντίνα. Έπειτα έχτισαν παράγκες στην Αγία Παρασκευή, στου Πάουλου Μελά και μας έφεραν εκεί».

Η Αρτεμυσία Θεοδωρίδου-Χτενίδου διηγείται: «Στο Χαλέπι όταν ήρθαμε, άλλο τίποτε δεν μας απόμεινε. Ούτε χρήματα, ούτε ρούχα, ούτε παπούτσια, μόνο με την ψυχή μας. Πήγα και εγώ και ζητιάνεψα. Αλλά ήταν καλά. Μας έδιναν και ψωμί και ρούχα και παπούτσια και διάφορα άλλα». Η υποδοχή στην Ελλάδα, όμως, περιγράφεται ζοφερή: «Κατ' αρχάς, στην Πάτρα μας έφεραν. Εκεί, σαράντα μέρες καραντίνα μας είχαν. Σαράντα μέρες πάνω στο βαπόρι, όποιος πέθαινε στη θάλασσα τον έριχναν». Το ίδιο κοντράστ βλέπουμε στις μαρτυρίες της Φωτεινής Φωτιάδου-Τουμανίδου και της Ελέγκως Κεσίδου-Παρθενοπούλου. Διηγείται η πρώτη: «Αλλά το Χαλέπι! Η πόλη των πόλεων!

Ήμεροι άνθρωποι. Πλούσιοι και καλοί. Πολύ μας βοηθούσαν. Εύφορη γη, άφθονα τα αγαθά». Διηγείται και η δεύτερη την αντίθετη υποδοχή στην Ελλάδα: «Και τι δεν τραβήξαμε για την Ελλάδα και όταν ήρθαμε εδώ η Ελλάδα μας φέρθηκε σαν ξένη [...] Λοιπόν, τέτοια παράξενη και ανισόρροπη η ελληνική πατρίδα».

Επειδή, όμως, κυριαρχούσε ο φόβος για την επέκταση του κομμουνιστικού μικροβίου, η κυβέρνηση Γούναρη δε δίστασε να στοχοποιήσει τις ποντιακές οικογένειες που έφτασαν στην Ελλάδα μέσω ρωσικών εδαφών. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι αντιμετωπίστηκαν ως δυνητικοί μπολσεβίκοι και επικίνδυνοι για τη μόλυνση του εθνικού κορμού. Το 1922 στη Μακρόνησο ο «ειδικό χώρο υποδοχής προσφύγων», ένα στρατόπεδο συγκέντρωσης ελλήνων προσφύγων με το πρόσημα της απολύμανσης για την αποφυγή ασθενειών. Διηγείται ο Ιγνάτιος Ορφανίδης: «Στην 1η Αυγούστου (του 1922) μας κατέβασαν στη Μακρόνησο. Στη Μακρόνησο άρχισαν νέα βάσανα και θάνατοι. Μας έκαναν καραντίνα. Εμείς ιδρύσαμε τη Μακρόνησο. Εμείς χτίσαμε τα παραπήγματα, στέρνα για νερό, ό,τι χρειαζόνταν. Έρημο νησί ήταν η Μακρόνησος. Ακατοίκητο. Όλο βράχια. Από τους οκτώ χιλιάδες που έφερε το «Κίος» μείναμε στο τέλος οι δυο χιλιάδες. Οι άλλοι έξι χιλιάδες άνθρωποι πέθαναν. Έπεσε αρρώστια και μας θέρισε. Ήταν η κυβέρνηση Γούναρη. Επειδή ήρθαμε από τη Σοβιετική Ρωσία, μας πέρασαν για μπολσεβίκους και ήθελαν να μας εξοντώσουν».

Τις άθλιες συνθήκες που επικρατούσαν στα λοιμοκαθαρητήρια και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης/καραντίνας διηγείται και ο Γιώργος Ιωάννου. Οι πρόσφυγες κρατούνταν εκεί απομονωμένοι και ως εκθροί: «με άγρια συρματοπλέγματα και γεμάτα όπλα, επί μήνες και μήνες μέσα σε άθλιες σκηνές [...] Πέθαναν πάρα πολλοί εκεί στα στρατόπεδα μέσα, που πραγματικά έμειναν γερά φραγμένα για τους ανθρώπους, όχι όμως για τα κουνούπια, τους ανωφελείς κώνωπες. Οι παρθενικοί, μα τόσο εξαντλημένοι αυτών των προσφύγων άρπαξαν το μικρόβιο της ελονοσίας, κάτι που τους ήταν ολότελα άγνωστο. Και για πολλούς άρχισε η κατρακύλα».

Στην Ελλάδα είχαν να αντιμετωπίσουν τη δυσπιστία, την επιφυλακτικότητα, την ταπείνωση και τον ρατσισμό από τον ντόπιο πληθυσμό ενώ το ελληνικό κράτος, τους χρησιμοποίησε στους εποικιστικούς σχεδιασμούς του με στόχο την αλλοίωσης της πληθυσμιακής κατανομής σε «ευαίσθητες» περιοχές («Η Μακεδονία είναι άδεια» έλεγε ένα από τα συνθήματα της εθνικιστικής πολιτικής ομογενοποίησης). Το παρακάτω θρακιώτικο δημοτικό τραγούδι με τίτλο «η προσφυγοπούλα» είναι ενδεικτικό της δυσπιστίας που αντιμετώπισαν οι πρόσφυγες στις περιοχές που εγκαταστάθηκαν:

*Αρχοντογιός, αρχοντογιός παντρεύεται
και παίρνει προσφυγοπούλα
-προσφυγοπούλα μαυρομάτα μου-
και παίρνει προσφυγοπούλα
-προσφυγοπούλα σε κλαιν' τα μάτια μου-*

*Η πεθερά, η πεθερά σαν τ' άκουσε
πολύ της κακοφάνη
-προσφυγοπούλα μαυρομάτα μου-
πολύ της κακοφάνη
-προσφυγοπούλα σε κλαιν' τα μάτια μου-*

*Πιάνει δυο φι, πιάνει δυο φίδια ζωντανά
μαζί τα τηγανίζει
-προσφυγοπούλα μαυρομάτα μου-
τα βάζει στο τηγάνι
-προσφυγοπούλα σε κλαιν' τα μάτια μου-*

*Έλα κόρη μ' έλα κόρη μ', να φας φαί
ψάρια τηγανισμένα
-προσφυγοπούλα μαυρομάτα μου-
και με την πρω, και με την πρώτη πηρουνιά
η κόρη εφαρμακώθη
-προσφυγοπούλα σε κλαιν' τα μάτια μου-*

Για τα αφεντικά, φυσικά, η φθηνή υποτιμημένη προσφυγική εργασία ήταν ένα απροσδόκητο δώρο και έσπευσαν να την εκμεταλλευτούν, δημιουργώντας συνθήκες διάσπασης και διαίρεσης της εργατικής τάξης. Όπως διηγείται η Διδώ Σωτηρίου: «Εβγαζε ο πρόσφυγα της ζωή του στον πλειστηριασμό της φτήνιας, όσο- όσο. Για ένα ξεροκόμματο στο εργοστάσιο. Για μια χούφτα καλαμπόκι στα χωράφια. Κι η ντόπια φτωχολογιά σκιάχτηκε. Σκιάχτηκε ο εργάτης το φτηνό μεροκάματο του συναγωνισμού και την αναδουλειά. Σκιάχτηκε ο αγρότης, γιατί τον είπαν πως ο πρόσφυγας θα έπαιρνε τα εκκλησιαστικά κτήματα και απαλλοτριωμένη γη για τα κάνει, κατά πως λέγανε, κεντίδι λαχταριστό! Η έχθρητα ξεμύτισε. Μα απ' όλη αυτή τη σύγχυση τα αφεντικά βγήκαν κερδισμένα, γιατί δε ματαγίνονται εύκολα τέτοιες ευκαιρίες».

Ο ρατσισμός που αντιμετώπιζαν οι πρόσφυγες κράτησε για πολλά χρόνια, ακόμα κι όταν άρχισαν να ενσωματώνονται στην ελληνική κοινωνία. Στις 30/07/1928 ο εκδότης της Καθημερινής, Γ. Βλάχος έγραφε: «Συμπονούμεν και συμπαθούμεν τους πρόσφυγας ως ανθρώπους και αδελφούς δυστυχήσαντας και παθόντας, αλλά δεν τους θέλομεν ούτε ως ψηφοφόρους, ούτε ως εκλογείς, ούτε ως εκλέξιμους, ούτε ως πολίτας δικαιούμενους να κυβερνούν την Ελλάδα». Ταυτόχρονα, η εφημερίδα καλούσε σε εξαγνισμό της Ελλάδας από τους «τουρκόσπορους». Η εφημερίδα Ακρόπολις έγραφε τον Φεβρουάριο του 1936: «Οι πρόσφυγες περιλούνται με ύβρεις εμετικής. Ονομάζονται "λεφούσι", χαρακτηρίζονται "Τούρκοι", απειλούνται με εξόντωσιν». Στο πλαίσιο αυτό δημιουργήθηκαν διάφορες αντιπροσφυγικές συμμορίες, όπως η Πανελλαδική Ένωση Ατρόμητων Λαϊκών Ψηφοφόρων Παλαιοελλαδιτών και Μακεδόνων και ο Σύνδεσμος Γηγενών Πειραιωτών, που έγραφε σε διακήρυξή του το 1933: «ενώ η κρίση και η ανεργία μαστίζει τους κατοίκους του, ο Πειραιεύς έχει καταληφθεί από διάφορα πρόσωπα εντελώς ξένα από αυτόν». Δεν έλειψαν και οργανωμένα πογκρόμ και δολοφονίες προσφύγων, όπως έγινε στο Κιούπκοϊ (Πρώτη) Σερρών το φθινόπωρο του 1924, όταν συμμορίες «παλαιοελλαδιτών» υπό την καθοδήγηση του μακεδονομάχου δασκάλου Γεωργίου Καραμανλή (πατέρα του μετέπειτα πρωθυπουργού και Προέδρου της Δημοκρατίας) έκαψαν τις σκηνές 120 οικογενειών, σκότωσαν εννέα πρόσφυγες και βιάσανε γυναίκες, οπλισμένοι με αζίνες, φτυάρια και δίκαννα όπλα. Σκοπός τους ήταν η εκδίωξη των προσφύγων ώστε να καρπωθούν οι ίδιοι τα Ανταλλάξιμα κτήματα.

Απέναντι σ' αυτήν την πολιτική της ταξικής διαίρεσης στάθηκε το κομμουνιστικό κίνημα, που καλούσε σε επαναστατική ένωση των εργατών, ντόπιων και προσφύγων. Αυτή η στάση του ΣΕΚΕ/ΚΚΕ δεν έπεσε από τον ουρανό, αλλά ήρθε ως φυσική συνέχεια της συνεπούς (αν και ανεπαρκούς) αντιπολεμικής/ αντιιμπεριαλιστικής του στάσης απέναντι στην τυχοδιωκτική συμμετοχή του ελληνικού κράτους στον ληστρικό πόλεμο. Χαρακτηριστικά, σε προκήρυξή του εναντίον της συνθήκης των Σεβρών το ΣΕΚΕ ανέφερε: «Όλοι με μίαν θέλησιν, με μίαν ψυχήν, με μίαν προσπάθειαν, ας αντιμετωπίσωμεν τους εκμεταλλευτάς, δηλώνοντες ότι δεν ανεχόμεθα επί πλέον νέους πολέμους και νέα αίματα, νέας πιέσεις, νέους εκβιασμούς και νέαν εκμετάλλευσιν και ότι θέλομεν να ζήσωμεν όλοι πλέον

ελεύθερα με όλους τους άλλους λαούς της Βαλκανικής και Ανατολής οι οποίοι είναι αδελφοί μας και ότι εφεξής θα αγωνισθώμεν μαζί των διά την οριστικήν επικράτησιν της σημαίας μας, διά την οριστικήν απολύτρωσιν μας από κάθε είδους ζυγόν, από κάθε εκμετάλλευσιν. Όλοι οι προλετάριοι, όλοι οι εκμεταλλεόμενοι, όλοι οι πενόμενοι και οι δυστυχείς, οι εργάται, οι υπάλληλοι, οι αγρότες, οι στρατιώται, όλοι οι βιοπαλαισταί, ας ενωθώμε, ας συνενώσωμε τας τάξεις του μεγάλου αγώνος που διεξάγει το Σοσιαλιστικόν κόμμα της Ελλάδος, όλοι ας απαντήσωμε στους σωβινιστικούς και καρναβαλικούς εορτασμούς διά μίαν δήθεν ειρήνην, με μία φωνή και μία ψυχή: Κάτω οι πολέμοι και η αλληλοσφαγή των λαών! Κάτω η επιστράτευσις και κάθε άλλος εκβιασμός του λαού διά νέους πολέμους! Ζήτω η ειρήνη μεταξύ όλων των λαών της Ανατολής και όλου του κόσμου!». Τη στάση αυτή την πλήρωσε με βαρύ τίμημα, αφού τα κατασταλτικά χτυπήματα έφτασαν μέχρι το σημείο της σύλληψης και φυλάκισης ολόκληρης της ΚΕ του ΣΕΚΕ.

Από την πρώτη στιγμή της υποδοχής των προσφυγικών μαζών το ελληνικό κομμουνιστικό κόμμα καταδίκασε την πείνα, την εξαθλίωση και τη χρήση των κυνηγημένων και ξεριζωμένων ανθρώπων ως φθηνή καύσιμη ύλη για τον πλουτισμό των αφεντικών: «Ολόκληρη η Μακεδονία, Θεσσαλία κλπ κατάντησε πείρα για πείρα το νεκροταφείο των προσφύγων. Πεθαίνουν αράδα οι προσφυγικές μάζες. Τους δίνουν τάχατες ένα ξεροκόμματο γης. Αυτό πως θα το καλλιεργήσουν οι πρόσφυγες; Με τα δάχτυλα τους; Όχι βέβαια, με τα εργαλεία, με τις μηχανές. Εργαλεία και μηχανές δε δίνουν όμως οι πλουτοκράτες και το κράτος τους, λέγοντας πως το κράτος δεν έχει, είναι φτωχό. Μην ξεχνάτε όμως ότι αυτό το κράτος δάνεισε 30 εκατομμύρια δραχμές στους χρηματιστές, σ' αυτούς που ανεβάζουνε τη λίρα και ακριβαίνουν τη ζωή». Και σ' άλλη ανακοίνωση του, το ΚΚΕ ανέφερε: «Οι εξαθλιωμένες προσφυγικές μάζες σήμερα που είναι φτηνά χέρια για τον πλουτισμό και το μεγάλο της βιομηχανίας ζητάνε στέγη, τροφή, εγκατάσταση, περίθαλψη, πράγματα που είναι ανίκανη η αστική τάξη να τους προσφέρει». Τέλος, στις 7 Ιουλίου του 1926, ο Ριζοσπάστης έγραφε: «Η Ελλάδα δεν διαιρείται σε ντόπιους και πρόσφυγες. Η Ελλάδα διαιρείται σε πλούσιους και φτωχούς, σε ανθρώπους που δεν δουλεύουν και ζουν και σε ανθρώπους που ολημερίς και ολονυχτίς δουλεύουν και δεν μπορούν να ζήσουν [...] Ο καθένας πρέπει να διαλέξει μεταξύ του πλούσιου πρόσφυγα που συνδύαζεται με τον πλούσιο ντόπιο και του φτωχού πρόσφυγα που σύντροφός του θα έχει το φτωχό ντόπιο εργάτη ή αγρότη».

Σταδιακά, ένα μεγάλο κομμάτι των προσφυγικών μαζών απεγκλωβίστηκε από τον βενιζελισμό και στράφηκε προς τα αριστερά, βλέποντας πως το πραγματικό τους ταξικό συμφέρον δε βρίσκεται στον εθνικισμό και το μεγαλοϊδεατισμό, αλλά στην ταξική ενότητα ντόπιων και προσφύγων ενάντια σε μια χούφτα εκμεταλλευτών πλουτοκρατών. Χρονιά-σταθμός υπήρξε το 1930, όταν Βενιζέλος και Κεμάλ υπέγραψαν το σύμφωνο φιλίας ανάμεσα στο ελληνικό και το τουρκικό κράτος. Αυτό ήταν και το τέλος των αυταπατών για χιλιάδες πρόσφυγες, που απογοητευμένοι από τον Βενιζέλο στήριξαν το εργατικό και κομμουνιστικό κίνημα και λίγα χρόνια αργότερα πρόσφεραν το αίμα τους στα αντάρτικα βουνά της Ελλάδας...

Πολύκαρπος Γ.

Ζερμινάλ

είναι ο μήνας της άνοιξης σύμφωνα με το γαλλικό επαναστατικό ημερολόγιο. Αρχίζει στις 21 Μάρτη και τελειώνει στις 19 Απρίλη.

Ζερμέν (Germen) στα λατινικά σημαίνει σπόρος. Αυτόν το σπόρο της ελευθερίας και την ελπίδα για έναν καλύτερο και δίκαιο κόσμο προσπάθησε να περιγράψει και ο Εμίλ Ζολά στο ομώνυμο μυθιστόρημα του στα 1885. Αυτή την ελπίδα κουβαλάμε κι εμείς στις καρδιές μας.

Ένα όνομα είναι απλά ένα όνομα, ωστόσο δεν ξεχνάμε

πως την ίδια ονομασία χρησιμοποίησαν συντρόφισσες και σύντροφοι στην πόλη της Πάτρας, δυο δεκαετίες πριν, για να εκφράσουν τις δικές τους πολιτικές θέσεις και ανησυχίες μέσα από ένα αναρχικό περιοδικό. Το ίδιο όνομα για να εκφράσουν τον ίδιο ασίγηστο πόθο της ελευθερίας χρησιμοποίησαν ουκ ολίγες φορές σύντροφοι διεθνώς, μέσα στο πέρασμα των χρόνων. Από την πρώτη απόπειρα του Ρούντολφ Ρόκερ στα 1900 μέχρι πρόσφατα παραδείγματα αναρχικών επιθεωρήσεων, κολεκτίβων, βιβλιοθηκών, ομάδων και πιθανώς άλλων

που αγνοούμε.

Σε αυτό το -πολλές φορές απροσπέλαστο και απροσδιόριστο- ιστορικό συνεχές αναφερόμαστε και τον ίδιο αγώνα υπηρετούμε κι εμείς σήμερα.

Τον αγώνα για την κοινωνική επανάσταση, την αναρχία και τον ελευθεριακό κομμουνισμό!

Για επιπλέον υλικό, ενημερώσεις και αναλύσεις: ipposd.org

Το παγκόσμιο πολιτικό διακύβευμα της πράσινης μετάβασης

Ο παγκόσμιος πόλεμος που διεξάγεται δια αντιπρωσώπων στο έδαφος της Ουκρανίας, επιτάχυνε τη συζήτηση, κυρίως στη Δύση, για τη λεγόμενη «πράσινη ενεργειακή μετάβαση», δηλαδή τη ριζική απεξάρτηση των ενεργειακών αναγκών από τα ορυκτά καύσιμα. Παρότι η ραγδαία εξάντληση των ορυκτών πόρων οδηγεί σε συνθήκες σπάνης, με συνακόλουθη εκτόξευση των ενεργειακών τιμών και περιβαλλοντική υποβάθμιση, η μετάβαση εντός του σύγχρονου κρατικού και καπιταλιστικού πλαισίου είναι πρακτικώς αδύνατη. Όσο η διαδικασία πράσινης μετάβασης υπόκειται στο μηχανισμό της ανάπτυξης, δηλαδή στο κίνητρο μεγιστοποίησης του κέρδους, τόσο διευρύνονται οι ενεργειακές ανισότητες, οι αποκλεισμοί και οι συνθήκες ενεργειακής φτώχειας, ενώ παράλληλα η κατανάλωση υγρών καυσίμων, αντί να μειώνεται, αυξάνεται. Το ελληνικό παράδειγμα είναι χαρακτηριστικό. Μόνο την τελευταία 15ετία, παρά τις εκατοντάδες μονάδες φωτοβολταϊκών και αιολικών πάρκων που κατασκευάστηκαν, η κατανάλωση ορυκτών καυσίμων για παραγωγή ενέργειας αυξήθηκε κατά 28%, ενώ οι κορυφές άγριων βουνών αποψιλώθηκαν και το περιβάλλον υποβαθμίστηκε. Την ίδια στιγμή που οι Α.Π.Ε. συνεισφέρουν (ονομαστικά) στο ενεργειακό μείγμα έως και το 40%, η περιβαλλοντικά επιβλαβής χρήση ορυκτών καυσίμων αυξάνεται ενώ το κράτος και τα ιδιωτικά καρτέλ εκτοξεύουν σε τέτοιο επίπεδο τις τιμές που το φως, η θέρμανση και το καύσιμο καθίστανται δυσπρόσιτα για την κοινωνική πλειοψηφία. Και αν στις μέρες μας έχει γίνει ευρέως κατανοητό πως οι ιδιώτες όχι μόνο δεν ενδιαφέρονται για το περιβάλλον, αλλά αντίθετα, το καταστρέφουν έτι περαιτέρω στο όνομα μάλιστα της κοινωνικά επιδοτούμενης «πράσινης ανάπτυξης», δύσκολα μπορεί να γίνει δεκτή η θέση πως και τα μονοπωλιακά, κρατικά ελεγχόμενα δίκτυα ενέργειας κινούνται ακριβώς στην ίδια κατεύθυνση, και πως για τη ριζική πράσινη κοινωνική μετάβαση απαιτείται απεξάρτηση όχι μόνο από τη Σκύλα των ιδιωτικών συμφερόντων αλλά και από τη Χάρυβδη του κράτους. Η ενεργειακή μετάβαση, η προστασία της ζωής και του περιβάλλοντος, προϋποθέτει και προϋποτίθεται ενός πλαισίου «πέρα από το κράτος και τους ιδιώτες». Για να εξηγήσουμε αυτή τη θέση θα πρέπει να φέρουμε το ρολόι της ανθρωπότητας μερικούς δεκάδες αιώνες πίσω.

Υδραυλικά μοντέλα αυτοκρατορίας

Πριν από μερικές χιλιάδες χρόνια, ανάμεσα στο 7 με 8 χιλιάδες π.Χ., στο τέλος δηλαδή της τελευταίας εποχής των παγετώνων, όταν το κλίμα στον πλανήτη σταθεροποιήθηκε, οι ανθρωπίνες κοινότητες άρχισαν σταδιακά να εγκαταλείπουν το νομαδικό, τροφουσυλλεκτικό ή κυνηγητικό χαρακτήρα τους. Έτσι, μέσα σε μερικές εκατοντάδες χρόνια, η πλειονότητα των ανθρώπων ζούσαν πια σε μικρές, αυτόνομες κοινότητες, συχνά δίπλα σε μεγάλους ποταμούς. Στα νερά του Νείλου, του Τίγρη και του Εφράτη, του Αμαζόνιου και του Κίτρινου ποταμού, μικρές αγροτικές κοινότητες συγκρότησαν τις πρώτες εγκατεστημένες μορφές ανθρώπινης κοινωνίας. Η σταδιακή απόκτηση της ικανότητας αποθήκευσης της τροφής, πυροδότησε μια πρωτοφανή πληθυσμιακή μεγέθυνση αλλά και τη δημιουργία δικτύων ανταλλαγής πλεονασμάτων. Σε αυτές τις παράκτιες ζώνες των μεγάλων ποταμών, εναλλασσόμενες εποχικές πλημμυρίδες και άμπωτες δημιουργούσαν κάθε χρονιά εκτεταμένες γόνιμες εκτάσεις, ενώ αρδευτικά κανάλια υδροδοτούσαν τις κοινότητες με το ζωτικό υδάτινο πόρο.

Η μόνιμη εγκατάσταση και η γειννίαση όλο και περισσότερων ομάδων στις ίδιες περιοχές, εκτός από τις θετικές υλικές και πολιτιστικές ανταλλαγές, ήταν αναπόφευκτο να δημιουργεί συγκρούσεις, τόσο για τα όρια κατοχής της γόνιμης γης, όσο —κυρίως— για τον έλεγχο των νερών. Για να γίνει κατανοητή η κρίσιμότητα αυτή της παραμέτρου, ας σκεφτούμε το εξής. Αν κάποιες κοινότητες που βρίσκονταν πιο κοντά στις πηγές του ποταμού, αντλούσαν μεγάλο μέρος της ροής, αυτή θα είχε ως αποτέλεσμα την πτώση της στάθμης και την αχρήστευση των καναλιών που είχαν δημιουργήσει οι εγκατεστημένες πιο κοντά στις εκβολές κοινότητες, με αποτέλεσμα να ξεραθούν οι καλλιέργειες και οι άνθρωποι να πεινάσουν. Οι ανθρωπολόγοι υποθέτουν πως οι ανταγωνισμοί μεταξύ των κοινοτήτων δημιούργησαν

τέτοιες πολεμικές αντιπαράθεσεις που απειλούσαν να αφανίσουν ολοκληρωτικά τους πληθυσμούς. Έτσι, αντιλαμβανόμενες το αδιέξοδο της σύγκρουσης, οι κοινότητες αποφάσισαν να βρουν ένα *modus vivendi*, δημιουργώντας ένα σώμα εκπροσώπων όπου θα διαχειριζόταν την λειτουργία των νερών και των καναλιών προς όφελος όλων. Σήμερα γνωρίζουμε πως τέτοια σώματα, στις περιοχές των μεγάλων ποταμών, απομονώθηκαν σταδιακά από τις κοινότητες, και έτσι, αποκτώντας εξουσία και πλούτο, μετασχηματίστηκαν σε ιεραρχημένες γραφειοκρατίες, τις πρώτες κρατικές εξουσίες, τις πρώτες αυτοκρατορίες.

Τα πρώτα κράτη που γνωρίζουμε στην ιστορία της ανθρωπότητας, τα πρώτα βασίλεια της Μεσοποταμίας, της Αιγύπτου, της Κίνας και της Λατινικής Αμερικής, δεν είναι τίποτα παραπάνω από «υδραυλικά μοντέλα αυτοκρατορίας», από διαχωρισμένες εξουσίες που προέκυψαν σταδιακά επειδή μια ξεχωριστή κάστα είχε στην αποκλειστική της νομή τον έλεγχο ενός πόρου, ζωτικής σημασίας για τη ζωή και την επιβίωση των ανθρώπων. Παρατηρούμε λοιπόν πως η μονοπωλιακή ή ολιγοπωλιακή κατοχή και διαχείριση ζωτικών πόρων, συνυποθέτει και συνυποτίθεται, αντίστοιχων αυταρχικών μορφών εξουσίας. Αυτή η παρατήρηση κατά τη γνώμη μας, όχι μόνο ισχύει ως και τις μέρες μας, αλλά αναδεικνύει το βαθύτερο πολιτικό διακύβευμα της λεγόμενης πράσινης ενεργειακής μετάβασης.

Πράσινη μετάβαση

Οι τελευταίοι σχεδόν δύομισι αιώνες που μας χωρίζουν από την βιομηχανική επανάσταση, με την καπιταλιστική αποικιοκρατία και την παγκοσμιοποίηση των αγορών να σαρώνουν τον πλανήτη καταστρέφοντας το φυσικό περιβάλλον και εξαντλώντας αλόγιστα τους φυσικούς πόρους, έχουν δημιουργήσει την επιτακτική ανάγκη αλλαγής παραδείγματος. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως ο μετασχηματισμός της παραγωγής αλλά και του τρόπου ζωής, κυρίως στην Δύση, είναι ζωτικής σημασίας για τον μέλλον της ανθρωπότητας. Για γίνει κατανοητή πόσο επιτακτική είναι αυτή η ανάγκη ας σκεφτούμε μόνο ενδεικτικά τα εξής: Ο σύγχρονος κόσμος καταναλώνει ορυκτά καύσιμα με ρυθμό πεντακόσιες χιλιάδες φορές μεγαλύτερο από τη φυσιολογική ανανέωση τους. Σήμερα καταναλώνονται δύο λίτρα πετρελαίου την ημέρα ανά κάτοικο στη Γη. Η σημερινή κατάσταση χαρακτηρίζεται επίσης από τεράστια ανισότητα στην κατανάλωση ενέργειας. Ένας μέσος κάτοικος των Η.Π.Α καταναλώνει 8 μονάδες ενέργειας, σε ισοδύναμους τόνους πετρελαίου. Ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 4, ο κινέζικος μέσος όρος 0.7, ο ινδικός μέσος όρος 0.4 και ο μέσος αφρικάνικος 0.25. Αν όλοι οι κάτοικοι της Γης καταλάωναν φυσικούς πόρους με το ρυθμό της Βόρειας Αμερικής, θα έπρεπε να διαθέτουμε τους φυσικούς πόρους δύο ακόμη πλανητών όπως η γη, ενώ τα ορυκτά καύσιμα θα έφταναν μόνο για 2 δεκαετίες.

Η λεγόμενη «πράσινη ανάπτυξη» εντείνει το πρόβλημα. Ο συνδυασμός της παγκόσμιας ενεργειακής ανισότητας με την παγκόσμια τεχνολογική ανισότητα πυροδοτούν ακόμα περισσότερο τις παγκόσμιες ανισότητες, δημιουργώντας περισσότερα προβλήματα από αυτά που ισχυρίζονται πως προσπαθούν να λύσουν. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως η προηγούμενη ενεργειακή μετάβαση, η μετάβαση στο πετρέλαιο στις αρχές του 20ου αιώνα και ο εντοπισμός των μεγαλύτερων παγκόσμιων αποθεμάτων στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, πυροδότησε έναν κύκλο τεράστιων ανταγωνισμών, δύο παγκοσμίου πολέμου, ένα ψυχρό πόλεμο και δεκάδες περιφερειακές συγκρούσεις. Οι μεγάλες γεωγραφικές ανισότητες του πλανήτη, οι τεράστιες τοπικές διαφοροποιήσεις του, από τις πελώριες μεταβολές σε συγκεντρώσεις πληθυσμών —και άρα ενεργειακών αναγκών— μέχρι τις πολύ μεγάλες διαφοροποιήσεις στο κλίμα, τη γεωμορφολογία και την πρόσβαση σε υλικούς πόρους, που συνθέτουν την ποικιλομορφία και την ομορφιά του πλανήτη, όταν γίνονται πεδίο καπιταλιστικών ανταγωνισμών, οδηγούν σε καταστροφές μεγάλης έκτασης. Όλα τα παραπάνω στηρίζουν την άποψη πως η πράσινη μετάβαση, αν και επιτακτική για τη ζωή πάνω στον πλανήτη, δεν μπορεί να γίνει εντός του κράτικο-

καπιταλιστικού ανταγωνισμού. Αντίθετα, επιβάλλεται να είναι γεωγραφικά και κοινωνικά ισόρροπη, ριζασπαστική, δημοκρατική, αποκεντρωμένη και συνεργατική.

Ποια όμως θα μπορούσαν να είναι τα χαρακτηριστικά μια τέτοιας μετάβασης;

Ένα σημαντικό στοιχείο αυτής της μετάβασης επιβάλλει τη δραστική μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης σε περιοχές με υψηλή κατανάλωση. Αυτό συνεπάγεται την εξισορρόπηση των ενεργειακών αναγκών σε παγκόσμιο επίπεδο. Η μείωση για να είναι σημαντική και να αντισταθμίζει την αύξηση των ενεργειακών αναγκών θα πρέπει να στοχεύει στην αλλαγή του ενεργειακού αποτυπώματος των πόλεων και των κτιρίων. Ένας δεύτερος παράγοντας ισόρροπης μετάβασης, που αφορά πρωτίστως ζώνες με υψηλή κατανάλωση, επιβάλλει την ενεργειακή αξιοποίηση των σκουπιδιών, των λυμάτων, των γεωργικών, δασικών και λιπαρών υπολειμματικών πρώτων υλών και τη μετατροπή τους σε βιοκαύσιμα. Αυτό μπορεί να καλύψει ένα σημαντικό κλάσμα των αναγκών σε υγρά και αέρια καύσιμα. Παράλληλα, η διαχωριστική ανακύκλωση των οικιακών αλλά και των βιομηχανικών σκουπιδιών μπορεί να καλύψει ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των σημερινών αναγκών μας σε πλαστικά, άσφαλτο και άλλα προϊόντα του πετρελαίου και ταυτόχρονα να μειώσει δραστικά τη θαλάσσια μόλυνση.

Κάθε περιοχή του πλανήτη δεν έχει την ίδια πρόσβαση στις ίδιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή ενεργειακού πόρους. Έτσι, θα πρέπει να αναζητήσει εκείνες τις λύσεις που ταιριάζουν περισσότερο στην τοπική γεωγραφία, στις πολιτιστικές ιδιαιτερότητες και στις κοινωνικές ευαισθησίες. Αυτό αναδεικνύει την αρχή της «τοπικότητας» (*Localization*), ως κρίσιμης έννοιας για την πράσινη κοινωνική μετάβαση. Αυτή παραπέμπει σε πολλαπλότητα προσεγγίσεων και τεχνικών λύσεων τοπικής διαφοροποίησης του ενεργειακού προφίλ. Η αναζήτηση τοπικών λύσεων δημιουργεί συνθήκες ενεργειακής αυτάρκειας που οδηγούν σε συνθήκες οικονομικής και πολιτικής ανεξαρτησίας. Έχουν όμως ένα σοβαρό μειονέκτημα καθώς τα τοπικά δίκτυα ενέργειας, ειδικά όταν βασίζονται σε Α.Π.Ε., δεν είναι σταθερά. Η σταθερότητα των τοπικών δικτύων λοιπόν απαιτεί δύο στρατηγικές. Η πρώτη είναι η αναζήτηση μεικτών ενεργειακών λύσεων, όπως λ.χ. το συνδυασμό ανεμογεννητριών ή φωτοβολταϊκών με αντλιοστασιοταμίευση ή παραγωγή υδρογόνου. Η δεύτερη είναι η δημιουργία ηλεκτρικών διασυνδέσεων με άλλες περιοχές, δικτύων δεύτερης τάξης, και η ανταλλαγή πλεονάζουσας ενέργειας παραπέμποντας σε ενεργειακή οικονομία μηδενικού αθροίσματος. Έτσι, η τοπικοποίηση, διασφαλίζει την ενεργειακή αυτάρκεια σε συνδυασμό με μια ευρύτερη διασύνδεση ισότιμων ενεργειακών οντοτήτων. Για να μπορεί να είναι αποτελεσματική η εφαρμογή της αρχής της τοπικότητας θα πρέπει να επεκταθεί απαραίτητα και στην παραγωγή αγαθών. Θα πρέπει, δηλαδή, η παραγωγή κάποιου προϊόντος να γίνεται σε όσο γίνεται περισσότερες περιοχές του πλανήτη προκειμένου να μειωθούν δραστικά οι ανάγκες για υπερπόντιες θαλάσσιες μεταφορές μεγάλου όγκου εμπορευμάτων ή πρώτων υλών, για παράδειγμα από την Κίνα στην Ευρώπη, που όχι μόνο αυξάνουν το κόστος των προϊόντων αλλά για πολύ μεγάλο ακόμη χρονικό διάστημα, όπου θα κυριαρχεί το φυσικό αέριο, θα επιβαρύνουν σημαντικά το κλίμα.

Ενεργειακή μετάβαση και ανισότητες

Η ενεργειακή μετάβαση που πρέπει να επιδιώξει η ανθρωπότητα εμποδίζεται σημαντικά από το μεγάλο τεχνολογικό χάσμα ανάμεσα σε διάφορες περιοχές της Γης. Αυτό τείνει να πολλαπλασιάζει τις οικονομικές ανισότητες, που με τη σειρά τους τροφοδοτούν τρομακτικά προβλήματα ρύπανσης. Η Αφρική και οι ορισμένες περιοχές της Ασίας μετατρέπονται τα τελευταία χρόνια σε έναν «σκουπιδοτενεκέ του πλανήτη» όπου τοξικά απόβλητα μεταφέρονται εκεί. Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων περιοχών βασίζεται σε έντονα ρυπαρόντες τεχνολογίες του παρελθόντος. Απαιτείται λοιπόν μια στρατηγική ελεύθερης τεχνολογικής διάχυσης ώστε οι τεχνολογίες μετάβασης να γίνουν άμεσα προσβάσιμες σε όλο τον πλανήτη.

Όπως είναι προφανές, η επίτευξη των παραπάνω στόχων χρειάζεται απαραίτητα συνεννόηση σε παγκόσμιο επίπεδο και την ισχυρή βούληση της ανθρωπότητας, προϋποθέσεις αδύνατες να επιτευχθούν εντός ενός πλαισίου καπιταλιστικών ανταγωνισμών και οικονομίας της αγοράς. Απαιτείται έτσι η πάλη για ένα μετακαπιταλιστικό και μετακρατικό μέλλον, που θα βασίζεται στην μη ανταγωνιστική δικτύωση των κοινοτήτων, στην αλληλοβοήθεια, στην ανταλλαγή πλεονασμάτων. Αυτή η στρατηγική θα πρέπει να είναι ο οδηγός των ριζοσπα-

στικών οικολογικών και κοινωνικών κινήματων και των ελεύθερων ενεργειακών κοινοτήτων.

Η στρατηγική της ισόρροπης κοινωνικής ανάπτυξης, της τοπικοποίησης, της τεχνολογικής διάχυσης, των ισχυρών δεσμεύσεων μεταξύ των κοινοτήτων θα πρέπει τελικά να οδηγούν σε δυνατότητα πρόσβασης σε ζωτικά αγαθά σε όλο τον πλανήτη. Η ενεργειακή αυτονομία, σε κάθε περιοχή του πλανήτη, με όλα τα χαρακτηριστικά που περιγράψαμε προηγουμένως, είναι η μόνη προϋπόθεση για μια ανθρωπότητα χωρίς θανατηφό-

ρους ανταγωνισμούς και υπό τη συνεχή δαμόκλειο μιας αυταρχικής εξουσίας. Με άλλα λόγια, σχεδόν 8 χιλιοετηρίδες μετά την δημιουργία των πρώτων κρατών, αν θέλουμε να ζήσουμε χωρίς αυτά πρέπει να διαλύσουμε και τις προϋποθέσεις που τα γέννησαν.

Σωτήρης Λ.

Maurizio Lazzarato: Σχετικά με τους ταξικούς αγώνες στη Γαλλία

Το κείμενο του Μαουρίτσιο Λαζαράτο για το αδιάκοπο κύμα των μαζικών και πολύμορφων κινητοποιήσεων που βρίσκονται σ' εξέλιξη στη Γαλλία ενάντια στη ανεργιακή "μεταρρύθμιση" του συνταξιοδοτικού συστήματος μεταφράστηκε στα ελληνικά από τους Δ.Μ και Λ.Β. Δημοσιεύθηκε στο blog της Προλεταριακής Πρωτοβουλίας. Για λόγους χώρου, από το παρόν έντυπο απουσιάζουν τα δύο τελευταία κεφάλαια του κειμένου. Ολόκληρο μπορείτε να το βρείτε στο link: <https://prolprot.espinblogs.net/>

Ο Μαουρίτσιο Λαζαράτο θα βρίσκεται στην Αθήνα στις 26-27 Μαΐου για το διήμερο εκδηλώσεων που διοργανώνει η Ταξική Αντίθεση σχετικά με τον πόλεμο, την επαναστατική στρατηγική και τους ταξικούς αγώνες στην Γαλλία.

Σχετικά με τους ταξικούς αγώνες στη Γαλλία

Ας μπούμε κατευθείαν στην καρδιά του προβλήματος: μετά τις τεράστιες διαδηλώσεις ενάντια στη "μεταρρύθμιση" των συντάξεων, οπότε ο πρόεδρος Μακρόν αποφάσισε να περάσει διά πυρός, παρακάμπτοντας το κοινοβούλιο και επιβάλλοντας τον νόμο με τον οποίο το όριο συνταξιοδότησης αυξάνεται από τα 62 στα 64 χρόνια, οι διαδηλώσεις απάντησαν άμεσα: "και εμείς θα επιβάλουμε την απόφασή μας". Ανάμεσα σε δύο αντίθετες επιδιώξεις, από τη μια αυτή της κυριαρχίας της Μηχανής Κράτους - Κεφαλαίου και από την άλλη εκείνης της θέλησης της Τάξης, εκείνη που θα κρίνει το αποτέλεσμα είναι η ισχύς. Ο συμβιβασμός μεταξύ Εργασίας και Κεφαλαίου έχει διαρρηχθεί από τη δεκαετία του 1970, αλλά η οικονομική κρίση και ο πόλεμος έχουν ριζοσπαστικοποιήσει τις συνθήκες της σύγκρουσης.

Ας προσπαθήσουμε να αναλύσουμε τους δύο πόλους αυτού του συσχετισμού εξουσίας που βασίζεται στην ισχύ, μέσα στις πολιτικές συνθήκες μετά το 2008 και μέχρι το 2022.

Ο Γαλλικός Μάρτης

Το κίνημα φαίνεται να έχει αντιληφθεί την αλλαγή της πολιτικής κατάστασης που προκλήθηκε αρχικά από την κρίση του 2008 και έπειτα από τον πόλεμο. Χρησιμοποίησε διάφορες από τις μορφές αγώνα που αναπτύχθηκαν από το γαλλικό προλεταριάτο κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων, φέρνοντάς τες μαζί, κατανοώντας τις, νομιμοποιώντας έτσι -εκ των πραγμάτων- τις διαφορές τους. Στους συνδικαλιστικούς αγώνες με τις ειρηνικές τους πορείες που σταδιακά μεταβάλλονταν, εντάσσοντας και μη μισθωτά κομμάτια (στις 23 του Μάρτη, η παρουσία της νεολαίας, των φοιτητών και των μαθητών ήταν τεράστια), προστέθηκαν οι "άγριες" διαδηλώσεις που εξελίχθηκαν με τη δύση του ήλιου στους δρόμους της πρωτεύουσας και των άλλων μεγάλων πόλεων (όπου υπήρξαν και οι πιο τεταμένες).

Αυτή η στρατηγική της δράσης ανά ομάδες που κινούνται συνεχώς από το ένα σημείο της πόλης στο άλλο, διασκορπίζοντας έτσι τους μπάτσους [flics], είναι μια ξεκάθαρη κληρονομιά από τις μορφές αγώνα των Κίτρινων Γιλέκων, που είχαν αρχίσει να "τρομοκρατούν" τους αστούς, όταν αντί να πορεύονται ειρηνικά ανάμεσα στις πλατείες République και Nation, έφεραν τις φωτιές στις πλούσιες γειτονιές του δυτικού Παρισιού. Τη νύχτα της 23ης Μαρτίου, μονάχα στο Παρίσι, καταγράφηκαν 923 εστίες φωτιάς. Οι μπάτσοι δηλώσαν πως οι "άγριες" νύχτες έφτασαν σε επίπεδα έντασης υψηλότερα και από εκείνα των "επιδρομών" των Κίτρινων Γιλέκων.

Κανένα συνδικάτο, ούτε καν το πιο φιλοπροεδρικό (CFDT), δεν καταδίκασε τις "άγριες" διαδηλώσεις.

Όλα τα ΜΜΕ -που χωρίς καμία εξαίρεση ανήκουν σε ολιγάρχες- περίμεναν ανυπόμονα μετά τις πρώτες "εκδηλώσεις βίας" μια αναστροφή της κοινής γνώμης και έχουν απογοητευτεί: τα 2/3 των Γάλλων συνεχίζουν να στηρίζουν τον ξεσηκωμό. Ο "άρχοντας" αρνήθηκε να συναντηθεί με τα συνδικάτα, εκφράζοντας έτσι ξεκάθαρα τη θέλησή του για μια άμεση σύγκρουση, χωρίς διамεσολαβήσεις. Έτσι, έγινε αντιληπτό απ' όλους πως η στρατηγική που έπρεπε να υιοθετηθεί ήταν μονάχα μία, η χρήση των διάφορων μορφών αγώνα, χωρίς το βάρος του διαχωρισμού "βίας/ειρηνισμού".

Η μαζικότητα και η διαφορετικότητα των συμμετεχόντων στις πορείες γίνεται αντιληπτή και στις απεργιακές περιφρουρήσεις που είναι σημαντικές όσο και οι διαδηλώσεις, αν όχι ακόμα περισσότερο απ' αυτές. Η επιλογή του Μακρόν πιθανότατα προέκυψε από το ότι απολύτως επιτυχημένο μπλοκάρισμα που προκλήθηκε από τη γενική απεργία στις 7 του Μάρτη (αφού την επόμενη ημέρα η κατάσταση είχε σχεδόν ομαλοποιηθεί!). Όμως, αυτό που δεν προέβλεψε ο Μακρόν ήταν η γιγάντωση του κινήματος μετά την απόφασή του να εφαρμόσει το συνταγματικό άρθρο 49.3.

Το μόνο κίνημα που δεν έχει ενταχθεί σ' αυτόν τον αγώνα είναι εκείνο των προαστίων [banlieues]. Η συνάρθρωση των "μικρών λευκών" ["petits blancs"] (των φτωχότερων στρωμάτων του λευκού προλεταριάτου) με τους "βάρβαρους" ["barbares"] (τα παιδιά με γαλλική υπηκότητα και μετανάστες γονείς, οι "αυτόχθονες της Δημοκρατίας"). Δεν πρόκειται για κάτι το αμελητέο, αφού -όπως θα δούμε παρακάτω- αυτό που διακυβεύεται είναι μια πιθανή παγκόσμια επανάσταση, η συνάρθρωση Βορρά και Νότου.

Εκ των πραγμάτων, έχει προκύψει -και έχει γίνει απ' όλους αποδεκτή- μια διασύνδεση μεταξύ των μαζικών αγώνων και εκείνων μιας μειοψηφικής τάσης που επικεντρώθηκε στην συνέχιση της σύγκρουσης κατά τη διάρκεια της νύχτας, μέσω της χρήσης των κάδων σκουπιδιών που συσσωρεύονται στις άκρες των δρόμων από την απεργία των οδοκαθαριστών, έτσι ώστε να μπλοκάρουν την αστυνομία και να δημιουργήσουν zbeul (ταραχή, από την αραβική λέξη του Μαγκρέμπ zebila που σημαίνει σκουπίδι). Προς το παρόν, ας ονομάσουμε αυτήν την τάση "πρωτοπορία" γιατί δεν ξέρω πως αλλιώς να την αποκαλέσω, ελπίζοντας πως οι συνήθειες κρετίνοι δεν θα με κράζουν για λενινισμό. Εδώ, δεν τίθεται το ζήτημα εμφύσησης της συνείδησης στο προλεταριάτο που τη στερείται, ούτε αυτό της λειτουργίας πολιτικής ηγεσίας, αλλά μονάχα εκείνο της συνάρθρωσης του αγώνα ενάντια στη σιδερένια πυγμή που επιβάλλεται από την κατεστημένη τάξη. Η σχέση μεταξύ μαζών και ενεργών μειοψηφιών είναι υπαρκτή σε όλα τα επαναστατικά κινήματα. Αυτό που τίθεται είναι ο ανα-

στοχασμός της μέσα στις νέες συνθήκες και όχι η ανείρεση της.

Πριν από τις μαζικές κινητοποιήσεις αυτών των ημερών, υπήρχαν διαφορές και διαχωρισμοί που διαπερνούσαν το γαλλικό προλεταριάτο και αδυνάτιζαν την ισχύ της δράσης του. Εδώ, μπορούμε μονάχα να συνοψίσουμε: τα συνδικάτα και τα θεσμικά κόμματα της αριστεράς (με εξαίρεση εκείνο της France Insoumise [Ανυπότακτη Γαλλία] του Μελανσόν) ποτέ δεν κατάλαβαν τα Κίτρινα Γιλέκα, ούτε τη φύση τους ούτε τις διεκδικήσεις αυτών των εργαζόμενων που δεν εμπίπουν στις κλασικές νόρμες των μισθωτών στρωμάτων. Αντιμετώπισαν με αδιαφορία, αν όχι με εκθρότητα τους αγώνες τους. Η εκθρότητα τους εκφράστηκε εν τούτοις ανοιχτά προς τους "βάρβαρους" των προαστίων (με εξαίρεση την "Ανυπότακτη Γαλλία"), στην οποία προστέθηκε εκείνη κομματιών του φεμινιστικού κινήματος, μέσα από την ευθυγράμμιση τους με τις ρατσιστικές καμπάνιες που εξαπέλυσαν οι συστημικές δυνάμεις και τα ΜΜΕ ενάντια στην "ισλαμική μαντίλα". Από την πλευρά τους, κανένα από αυτά δεν στάθηκε ικανό ν' αναπτύξει τις δικές του αυτόνομες και ανεξάρτητες μορφές οργάνωσης, ικανές να φέρουν τη δική τους οπτική γωνία, την οποία ούτε τα συνδικάτα ούτε τα κόμματα -που βρίσκονται κλεισμένα σε μια βάση που συνεχώς μειώνεται- δεν θέλουν να λάβουν ούτε καν υπ' όψη τους. Μέσα στους "βάρβαρους" έχει αναπτυχθεί μια απο-αποικιακή θεωρία με την οποία μπορούμε να συμμεριστούμε πολλές θέσεις. Αυτή όμως δεν στάθηκε ποτέ ικανή να ριζώσει στις συνοικίες και να μορφοποιηθεί μέσα από μια μαζική οργάνωση. Από την άλλη, το φεμινιστικό κίνημα είναι καλά οργανωμένο και έχει αναπτύξει νηφάλιες και βαθιές αναλύσεις, εκφράζοντας ριζοσπαστικές θέσεις, οι οποίες όμως δεν επιφέρουν πολιτικές ρήξεις μιας τέτοιας έκτασης. Δεν έχει δώσει τις μάχες του μέσα στους εξελισσόμενους αγώνες, παρά το γεγονός ότι οι γυναίκες είναι οι πλέον πληγείσες από τις "μεταρρυθμίσεις". Επομένως, το γαλλικό προλεταριάτο ήταν κατακερματισμένο από το ρατσισμό, το σεξισμό και τις νέες μορφές επισφαλούς εργασίας.

Το τωρινό κίνημα έχει διαρρήξει τις γραμμές, bouger les lignes όπως λένε οι Γάλλοι, μετακινώντας τις γραμμές διαχωρισμού, ανασυνθέτοντας σε μερικό βαθμό τις διαφορές. Επίσης, οι οικολογικές δράσεις έχουν αποκτήσει ισχύ και πόρους μέσα στους αγώνες. Οι συγκρούσεις στο Saint-Soline ενάντια στην κατασκευή μεγάλων ταμιευτήρων νερού για την αγροδιατροφική βιομηχανία, όπου η αστυνομία έκανε χρήση πολεμικών όπλων, προκάλεσαν αγανάκτηση και κινητοποιήσεις τις επόμενες μέρες, μέσα από την επανεκκίνηση των "άγριων" -αν και μικρότερης έντασης- διαδηλώσεων.

Πρόκειται για ένα άλμα των ανασυνθέσεων; Ίσως εί-

ΜΙΑ ΗΡΩ ΜΙΑ ΜΕΡΑ

Σύντομη παρουσίαση ενός διαφορετικού μιούζικαλ

Το επερχόμενο ραδιοφωνικό μιούζικαλ “Μία Ηρώ Μία Μέρα” (θα) είναι μια απόπειρα ανθρώπων –που είτε λιγότερο είτε περισσότερο ασχολούνται με τον χώρο των τεχνών– να καταδείξουν διάφορες προβληματικές που ενυπάρχουν στιχουργικά σε πολλά, συχνά δε και σε ιδιαίτερος αγαπημένα, τραγούδια της ευρύτερης ελληνικής μουσικής σκηνής.

Μέσω της αφήγησης μιας κοινωνικής ιστορίας, με σαφή πολιτικότητα μα δίχως διδακτισμούς και προώθηση κάποιας συγκεκριμένης πολιτικής τάσης, καθώς και οι ίδιοι οι πολυάριθμοι συντελεστές του δεν προέρχονται από τον ίδιο πολιτικό χώρο και δεν φέρουν απαραίτητα εντελώς κοινές αντιλήψεις μεταξύ τους πέραν της αγάπης τους για τη μουσική και της απέχθειάς τους για κάθε αντικοινωνικό –ισμό (φασισμό, σεξισμό κ.ο.κ.), το έργο στοχεύει στην απογύμνωση από κάθε ωραιοποίηση και από κάθε ρομαντισμό όλων εκείνων των δομικά προβληματικών κοινωνικών στοιχείων που αναπόφευκτα αντικατοπτρίζονται σε στίχους τραγουδιών βγαλμένων από την ίδια αυτή κοινωνία που αναπαράγει αυτά τα στοιχεία.

Όχι τόσο για την κατακραυγή και τη σπλιττευση των τραγουδιών στα οποία αναφέρεται (τα οποία, πέρα από τη συχνά υψηλή καλλιτεχνική αξία τους, αποτελούν γνήσια τέκνα του κόσμου στον οποίο έχουν δημιουργηθεί), όσο για την όξυνση των κοινωνικών αντανακλαστικών και της κριτικής σκέψης των ίδιων των ακροατών τους, το μιούζικαλ επιλέγει να μη “βγάλει στη σέντρα” καταφανώς χυδαία κομμάτια, αλλά να θέσει στο κριτικό στόχαστρό του τραγούδια που οι περισσότεροι από εμάς σιγοτραγουδάμε ασυναίσθητα, τραγούδια που λίγο-πολύ αγαπάμε, και που ούτε οι ακροατές τους ούτε πιθανότατα οι ίδιοι οι δημιουργοί τους συνειδητοποιούν τις προβληματικές λογικές και αντιλήψεις από τις οποίες εμφορούνται.

Από την περιγραφή του έργου στη σελίδα του στο facebook:

«Το “Μία Ηρώ Μία Μέρα” είναι ένα έργο που επιδιώκει, μεταξύ άλλων, να αναδείξει το σεξισμό στην ελληνική κοινωνία, όπως αυτός αποτυπώνεται στη μουσική παραγωγή. Είναι ένα “ραδιοφωνικό μιούζικαλ” (ή αλλιώς “album musical”), δηλαδή μία μουσική παράσταση που αποδίδεται χωρίς οπτικά στοιχεία. Μοιάζει με την ηχογράφηση ενός μιούζικαλ, με θεματικό δίσκο (concept album) ή με μουσικό audiobook.

Το έργο αυτό επιδιώκει, μεταξύ άλλων, να αναδείξει το σεξισμό στην ελληνική κοινωνία, όπως αυτός αποτυπώνεται στη μουσική παραγωγή. Παίρνει αποσπάσματα από στίχους γνωστών τραγουδιών και τα εντάσσει σε διαλόγους της σύγχρονης καθημερινότητας, σε μια προσπάθεια να αναδείξει το πραγματικό τους περιεχόμενο, τα μηνύματα που ρητά φέρουν, καθώς και τις συνέπειες που αυτά έχουν. Έτσι λοιπόν σε ένα διάλογο του μιούζικαλ, την στιγμή που ένας χαρακτήρας ετοιμάζεται να ξεστομίσει μία σεξιστική φράση, η μουσική μεταλλάσσεται στιγμιαία σε ένα γνωστό κομμάτι και ο χαρακτήρας τραγουδάει τον αντίστοιχο στίχο.

Το μιούζικαλ γίνεται εθελοντικά από όσες και όσους συντελούν στη δημιουργία του με σκοπό την όσο πιο ευρεία, δωρεάν διανομή του στο κοινό.»

ναί πολύ νωρίς να μιλάμε για κάτι τέτοιο. Σε κάθε περίπτωση, τα διάφορα κινήματα που εξελίσσονται στη Γαλλία αυτά τα χρόνια, έχουν μπολιαστεί μέσα στις συνδικαλιστικές κινητοποιήσεις προσφέροντάς τους μια διαφορετική εικόνα και ουσία: την αναμέτρηση με την εξουσία και το κεφάλαιο. Μέσα σε δύο μήνες, έκαψαν τον Μακρόν και έφεραν την προεδρία του σ’ ένα αδιέξοδο δρόμο.

Όταν το πολιτικό σύστημα στις δυτικές χώρες γίνεται ολιγαρχικό και η συναίνεση σε αυτό δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με μισθούς, απολαβές και κατανάλωση, που υπόκεινται συνεχώς σε αποκλεισμούς και μειώσεις, η αστυνομία γίνεται ο βασικός άξονας “διακυβέρνησης”. Επί της προεδρίας του, ο Μακρόν έχει διαχειριστεί τους κοινωνικούς αγώνες μονάχα με την αστυνομία.

Η βαρβαρότητα των επεμβάσεων βρίσκεται σήμερα στην καρδιά της γαλλικής στρατηγικής για τη διαφύλαξη της δημόσιας τάξης. Η Γαλλία δεν έχει μονάχα μια μεγάλη επαναστατική παράδοση αλλά και μια παράδοση άσκησης αντεπαναστατικής βίας, δίχως προηγούμενο στις αποικίες της και ανάλογα με την απειλή που διατρέχει η εξουσία στη μητρόπολη, όπου το 1848 είχε επέμβει ο αποικιακός στρατός -ο Στρατός της Αφρικής [Armée d’Afrique] που είχε κατακτήσει την Αλγερία- ώστε να καταστείλει την επανάσταση.

Τώρα πλέον το διακύβευμα του κινήματος δεν έγκειται μονάχα στην εργασία και την άρνηση της, αλλά και στο μέλλον του ίδιου του καπιταλισμού και του Κράτους του, όπως συμβαίνει πάντοτε όταν ξεσπάνε συγκρούσεις μεταξύ ιμπεριαλισμών!

Το δίδαγμα που μπορούμε να εξάγουμε από αυτούς τους δυο μήνες αγώνα είναι η επείγουσα αναγκαιότητα αναστοχασμού και αναδιαμόρφωσης του ζητήματος της ισχύος, της οργάνωσης και της χρήσης της. Η τακτική και η στρατηγική καθίστανται και πάλι σε πολιτικές αναγκαιότητες, με τις οποίες τα κινήματα λίγο ασχολήθηκαν, όντας σχεδόν αποκλειστικά απασχολημένα με τις ιδιαιτερότητες της δικής τους (σεξιστικής, ρατσιστικής, οικολογικής, μισθωτής) σχέσης εξουσίας. Παρ’ όλα αυτά, ανέβασαν το επίπεδο της σύγκρουσης κινούμενα αντικειμενικά μαζί, υπό την έλλειψη ενός υποκειμενικού συντονισμού, αποδομώντας την κατεστημένη εξουσία.

Είτε θα επανατεθεί το πρόβλημα της ρήξης με τον καπιταλισμό και όλων αυτών που αυτή σηματοδοτεί, είτε η δράση θα συνεχίσει να είναι μονάχα αμυντική. Αυτό που αναδύεται ιστορικά όταν ξεσπάει ο πόλεμος μεταξύ ιμπεριαλισμών είναι πάντοτε η δυνατότητα της “κατάρρευσης” του (όπου μπορεί και ν’ αναδυθεί ένας νέος καταμερισμός εξουσίας στην παγκόσμια αγορά και ένας νέος κύκλος της συσσώρευσης). Οι ΗΠΑ, η Κίνα και η Ρωσία έχουν κατανοήσει πλήρως αυτό το διακύβευμα. Είναι όμως αμφίβολο ακόμα αν ο ταξικός αγώνας θα μπορέσει ν’ αναβαθμιστεί μέσα σ’ αυτό το επίπεδο της σύγκρουσης.

Η Δυτική Αυταρχία

Το γαλλικό σύνταγμα δίνει πάντοτε τη δυνατότητα στον “άρχοντα” ν’ αποφασίζει μέσα στους λεγόμενους δημοκρατικούς θεσμούς. Έτσι, προκύπτει η εφεύρεση του άρθρου 49.3 που επιτρέπει τη νομοθέτηση χωρίς την ψήφιση της από τη βουλή. Αυτή η συνταγματική διάταξη καταδεικνύει τη συνέχεια που υπάρχει στις διαδικασίες πολιτικού συγκεντρωτισμού, οι οποίες και ξεκίνησαν πολύ πριν από τη γέννηση του ίδιου του καπιταλισμού. Η διαδικασία συγκεντρωτισμού της στρατιωτικής ισχύος (το νόμιμο μονοπώλιο της χρήσης της) που -επίσης- προϋπάρχει του καπιταλισμού, αποτελεί την άλλη απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάδυση της Μηχανής Κράτους – Κεφαλαίου, η οποία με τη σειρά της προχώρησε άμεσα σε μια συγκεντροποίηση της οικονομικής ισχύος, μέσω της συγκρότησης μονοπωλίων και ολιγοπωλίων που -μέσα στη μακρά ιστορία του καπιταλισμού- δεν έκαναν άλλο από το να επεκτείνουν την οικονομική και πολιτική βαρύτητα τους.

Μια μεγάλη μερίδα της πολιτικής σκέψης αγνόησε τον πραγματικά υπαρκτό καπιταλισμό, αναιρώντας τις διαδικασίες του “κυρίαρχου” συγκεντρωτισμού του, ανοίγοντας έτσι το δρόμο στις έννοιες της “κυβερνησιμότητας” [“governamentalità”](Φουκώ), της “κυβέρνησης” [“governo”] (όπου ο Αγκάμπεν που αναστατώθηκε πολύ κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αλλά εξαφανίστηκε με τον πόλεμο μεταξύ ιμπεριαλισμών που είναι ελάχιστα βιοπολιτικός) και της “διακυβέρνησης” [“governance”].

Το σχετικό απόσπασμα από τον Φουκώ είναι ενδεικτικό του θεωρητικού κλίματος της αντεπανάστασης: “Η οικονομία είναι μια επιστήμη χωρίς ολότητα, η οικονομία είναι μια επιστήμη όπου αρχίζει να εκδηλώνεται όχι τόσο η έλλειψη

χρησιμότητας, αλλά η αδυναμία από μια οπτική γωνία του κυρίαρχου” [1]. Τα μονοπώλια είναι ο “κυρίαρχος” της οικονομίας, κάτι που δεν κάνει άλλο από το να μεγεθύνει τη θέλησή τους για την απολυτοποίηση [totalizzazione] τους, μέσω της σύμφυσης τους με την “κυρίαρχη” εξουσία του πολιτικού συστήματος και τις “κυρίαρχες” εξουσίες του στρατού και της αστυνομίας.

Ο καπιταλισμός δεν ταυτίζεται ούτε με τον φιλελευθερισμό ούτε με τον νεοφιλελευθερισμό. Πρόκειται για δυο πράγματα εντελώς διαφορετικά και η περιγραφή της ανάπτυξης της Μηχανής Κράτους-Κεφαλαίου, ως ένα πέρασμα από τις κοινωνίες της κυριαρχίας στις κοινωνίες της πειθαρχίας και την κοινωνία του ελέγχου, δεν αποτέλεσε τίποτα άλλο από μια ανοησία. Σε κάθε περίπτωση, οι τρεις συγκεντρωτισμοί ολοκληρώνονται, διοικώντας τις μορφές (φιλελεύθερης ή νεοφιλελεύθερης) κυβερνησιμότητας, τις οποίες εφαρμόζουν και έπειτα τις εγκαταλείπουν, όταν η ταξική σύγκρουση ριζοσπαστικοποιείται.

Οι τεράστιες ανισορροπίες και πολώσεις μεταξύ των Κρατών και μεταξύ των Τάξεων καθορίζονται από αυτούς τους συγκεντρωτισμούς και οδηγούν κατευθείαν στον πόλεμο, ο οποίος εκφράζει -για ακόμα μια φορά- το αληθινό πρόσωπο του καπιταλισμού (τη σύγκρουση μεταξύ ιμπεριαλισμών) και έχει άμεσες πολιτικές επιπτώσεις, κυρίως για τα μικρά ευρωπαϊκά κράτη. Την ώρα που ο Γάλλος πρόεδρος εφαρμόζει την κυριαρχία του ενάντια στον “πληθυσμό” του, ταυτόχρονα -ως πειθήνιος υποτελής- κάνει ένα άλλο μεγάλο κομμάτι της, προς όφελος των ΗΠΑ που -χάρη στον πόλεμο ενάντια στο Ρώσο “ολιγάρχη”- έχουν αντικαταστήσει τον γαλλο-γερμανικό άξονα μ’ εκείνο των ΗΠΑ-Μεγάλης Βρετανίας και χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, στο επίκεντρο του οποίου οι ΗΠΑ έχουν τοποθετήσει την πιο αντιδραστική, σεξιστική, θεοκρατική, ομοφοβική, αντεργατική και φιλοπόλεμη χώρα της Ευρώπης, την Πολωνία. Τώρα πλέον, όχι μονάχα η ομοσπονδιοποίηση της Ευρώπης αλλά και ίδια η Ευρώπη των εθνών φαντάζουν ουτοπικές. Το μέλλον θα καθοριστεί από εθνικισμούς και νέους φασισμούς. Αν τυχόν κάποιος θελήσει ν’ αναγεννήσει το ευρωπαϊκό σχέδιο, μετά από ακόμα μια δουλική συναίνεση στη λογική του ιμπεριαλισμού του δολαρίου, θα πρέπει πρώτα να διεξάγει έναν αγώνα για την απελευθέρωση από την αποικιοκρατία των Πάνκκδων.

Στη διεθνή σκακιέρα, η Γαλλία μετράει λιγότερο απ’ όσο μετρούσε πριν από τον πόλεμο, αλλά όπως όλοι οι περιθωριοποιημένοι κυριούληδες, ο Μακρόν εξαπολύει όλη την αγριότητα και την αδυναμία του ενάντια στους δικούς του “υπηκόους”, στους οποίους και επιφυλάσσει την αντιμετώπιση τους από την αστυνομία του.

Σύμφωνα με τους Financial Times (25/3/2023), “η Γαλλία έχει εκείνο το πολίτευμα το οποίο, ανάμεσα στις πιο ανεπτυγμένες χώρες, προσιδιάζει περισσότερο σε μια αυταρχική δικτατορία”. Είναι διασκεδαστικό να διαβάζουμε τον διεθνή Τύπο του Κεφαλαίου (Wall Street Journal) που ανησυχεί γιατί “η καταναγκαστική πορεία του Μακρόν για τη μετατροπή της γαλλικής οικονομίας σ’ ένα φιλεπιχειρηματικό περιβάλλον γίνεται σε βάρος της κοινωνικής συνοχής”. Η πραγματική τους ανησυχία δεν αφορά τις συνθήκες ζωής εκατομμυρίων προλετάρων αλλά τον “λαϊκιστικό” κίνδυνο που δύναται να θέσει σε αμφισβήτηση την Ευρωατλαντική Συμμαχία, το Παγκόσμιο NATO και επομένως τις ΗΠΑ που το διοικούν: η “κοινοβουλευτική εξέγερση” και το “χάος που εξαπλώνεται στη χώρα θέτει ανησυχητικά ερωτήματα σχετικά με το μέλλον της χώρας, για όσους ελπίζουν ότι η Γαλλία θα παραμείνει στο φιλελεύθερο, φιλο-Ε.Ε. και φιλο-NATO στρατόπεδο” (Politico). Οι Financial Times φοβούνται πως η Γαλλία “ακολουθεί τους Αμερικάνους, τους Βρετανούς, τους Ιταλούς και στρέφεται προς την λαϊκίστικη ψήφο”. Δεν γίνεται εύκολα αντιληπτό αν είναι υποκριτές ή απλώς ανεύθυνοι. Θέλουν να έχουν δυο πράγματα ταυτόχρονα: τη χρηματοπιστωτική απόδοση και την μονοπωλιακή απόδοση, αλλά και την κοινωνική συνοχή, τη δημοκρατία και τη δικτατορία του κεφαλαίου, τις εταιρίες απαλλαγμένες από τους φόρους να χρηματοδοτούνται απλόχερα από ένα κοινωνικό κράτος [welfare] εντελώς διαστρεβλωμένο προς όφελος τους, αλλά και την κοινωνική ειρήνη. Το Der Spiegel μιλάει για “δημοκρατικό έλλειμμα” και “απειλή για την ίδια τη δημοκρατία”, ενώ είναι αυτές οι οικονομικές πολιτικές που υπερσπίζονται καθημερινά τις επιταγές της δυτικής αυταρχίας, η οποία δεν έχει τίποτα, μα τίποτα, να ζηλέψει από την αντίστοιχη ανατολική.

“Κάθε δρόμος γεννιέται με το βήμα. Στιγμιότυπα αντίστασης 2013-2022”

Λίγα λόγια για μια πρόσφατη πολύτιμη Έκδοση.

[...] Οι κοινωνικές, ταξικές και πολιτικές αντιστάσεις που αναπτύχθηκαν την περίοδο 2013-2022 κατέχουν μια ιδιαίτερη θέση στην ιστορία της εγχώριας ταξικής πάλης. Απορροφώντας τους κραδασμούς του ξεφουσκώματος της κοινωνικής δυναμικής, οι αντιστάσεις αυτές κράτησαν συντεταγμένο -και μάλιστα μέσα σε ταχέως μεταβαλλόμενες συνθήκες οι οποίες έθεταν νέα και αμείλικτα ερωτήματα- το κινηματικό στρατόπεδο, και τολμούμε να πούμε -κοιτάζοντας τες σήμερα από μια σχετική απόσταση- ότι διαμόρφωσαν, μέσα από αναπόφευκτα αντιφατική πορεία ρήξεων, υποχωρήσεων, λαθών και υπερβάσεων, τους όρους για την “καινούρια γέννα”.

Λέγεται συχνά, και στα κείμενα του βιβλίου αυτού δεν υποστηρίζεται λίγες φορές, ότι η δεκαετία που αφήνουμε πίσω μας ήταν μια περίοδος ταξικής οπισθοχώρησης και κινηματικής άμπωτης. Δε θα διαφωνήσουμε.

Στην περίοδο που μας απασχολεί δεν είχαμε ούτε τις εξεγέρσεις, ούτε τη μαζική είσοδο στο πολιτικό προσκήνιο του λαϊκού παράγοντα της αμέσως προηγούμενης πενταετίας. Όπως συμβαίνει πάντα στην ιστορία, οι εποχές που διαδέχονται τέτοιες πολιτικές και ταξικές κορυφώσεις είναι σκληρές, πολιτικά άνυδρες και κοινωνικά στομωμένες. Ωστόσο αυτό δεν τις κάνει λιγότερες σημαντικές και συναρπαστικές. Το αντίθετο θα λέγαμε. Μπορεί οι μάχες οπισθοφυλακών να μην έχουν τη λάμψη εκείνων της επαναστατικής ανόδου, ωστόσο χωρίς αυτές -όπως η ιστορία των κοινωνικών επαναστάσεων υπογραμμίζει- οι δεύτερες δεν πρόκεινται να υπάρξουν [...]

απόσπασμα από το Σημείωμα της Έκδοσης.

Αφορμή για τη συγγραφή του ακόλουθου κειμένου αποτέλεσε η έκδοση με τίτλο “Κάθε δρόμος γεννιέται με το βήμα. Στιγμιότυπα αντίστασης 2013-2022” που κυκλοφόρησε πρόσφατα από την Πρωτοβουλία για την Επαναστατική Μνήμη και διατίθεται από πολιτικούς και κοινωνικούς χώρους, αυτοδιαχειριζόμενα στέκια και βιβλιοπωλεία.

Πρόκειται για έναν ογκώδη τόμο 680 σελίδων, αποτελούμενο από ένα πλούσιο υλικό σκέψης και θεώρησης, δράσης και πράξης, με το οποίο διατρέχεται χρονολογικά μια ολόκληρη δεκαετία που -δίχως ίχνος υπερβολής- μπορεί να ειπωθεί ότι κυριολεκτικά πέρασε επάνω από όλους και όλες μας, επάνω από τη χεμαζόμενη κοινωνική πλειοψηφία, τη ντόπια και μεταναστευτική εργατική Τάξη, τους συντρόφους και τις συντρόφισσες, τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες.

Μια πολύτιμη έκδοση που κυκλοφορεί αφιερωμένη στον φίλο και σύντροφο Χρήστο Πολίτη “που άφησε τα χνάρια του στο χιόνι για να μην χαθεί, για να τον βρουν οι υπόλοιποι”.

Μια από εκείνες τις ξεχωριστές εκδόσεις που -όπως (δυστυχώς λιγοστές) άλλες αντίστοιχες- “παρεμβαίνει και μας υπενθυμίζει πως, πέρα από διαφωνίες και αποστάσεις, υπάρχει κάτι ζωντανό και ελπιδοφόρο που πολλές φορές ξεχνάμε. Πως μεγαλώσαμε και παλέψαμε μαζί. Στα ίδια μέρη, για τους ίδιους σκοπούς” [*].

Μέσα από μια ευρεία παράθεση κειμένων και ανακοινώσεων, αναλήψεων ευθυνών, ανταποκρίσεων και αναλύσεων πολιτικών ομάδων και συλλογικοτήτων, ένοπλων σχηματισμών και ομαδοποιήσεων άμεσης δράσης, εργατικών σωματείων, ανοιχτών συνελεύσεων και μετωπικών σχημάτων, πολιτικών κρατουμένων, αγωνιστών και αγωνιστριών του αναρχικού - αντιεξουσιαστικού χώρου και του ευρύτερου ανταγωνιστικού - ανατρεπτικού κινήματος, καλύπτεται χρονολογικά ολόκληρη η σύγχρονη ιστορική περίοδος που εκτείνεται ως τις μέρες μας.

Πρόκειται για εκείνη την περίοδο που ακολούθησε τον ύστατο (ως τα τώρα...) μαζικό και μαχητικό ξεσηκωμό του “προβοκάτορα λαού” στις 12 Φλεβάρη 2012 και το τέλος εκείνου του κύκλου αγώνων που σημάδεψαν την πρωτομνημονιακή “εποχή των ταραχών”, η οποία με τη σειρά της είχε ανθήσει πάνω στο γόνιμο λίπασμα (αλλά και τα όρια) της κοινωνικής - ταξικής Εξέγερσης του Δεκέμβρη του 2008.

Μια κομβική περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας (χάρη

και στην καταλυτική συνεισφορά της σοσιαλδημοκρατίας -υπό τη μορφή της “πρώτης φοράς Αριστεράς”- που για ακόμα μια φορά στην ιστορία της “υπηρετήσε επάξια τον παλιό κόσμο”), εμπεδώθηκε και εντάθηκε το αλυσοδέμα της χώρας στο άρμα του ευρωατλαντικού Ιμπεριαλισμού, η κάθετη εργατική υποτίμηση και η μαζικοποίηση της ανεργίας, η σαρωτική επέλαση του Κεφαλαίου και η αυταρχικοποίηση του Κράτους του, η εκποίηση του δημόσιου πλούτου και η “κανονικοποίηση” της φτωχοποίησης και του εκφασισμού ενάντια στα δικαιώματα και τα συμφέροντα, τις κατακτήσεις και τις ανάγκες της χεμαζόμενης κοινωνικής πλειοψηφίας που ζει και εργάζεται σ’ αυτόν τον τόπο.

Χρόνια κατά τη διάρκεια των οποίων, μέσα σ’ ένα διάχυτο κλίμα οπισθοχώρησης του λαϊκού παράγοντα από το κοινωνικό προσκήνιο και επικράτησης του κινηματικού κατακερματισμού και αναχωρητισμού από τα βασικά επίδικα της εποχής, η κεφαλαιο-κρατική-ιμπεριαλιστική Εξουσία κατάφερε (μέσω του νέου δικομματισμού ΝΔ-ΣΥΡΙΖΑ και των απαραίτητων συμπληρωμάτων του) να επανασταθεροποιήσει το αστικό πολιτικό σύστημα της Γ’ Ελληνικής “Δημοκρατίας” που (ως γνωστό) “δεν έχει αδιέξοδο”...

Χρόνια κατά τη διάρκεια των οποίων, η κοινωνική βάση καλέστηκε -με το καλό ή το άγριο, με τη συναίνεση και την καταστολή- να συνθίσει το θάνατο που προσφέρεται απλόχερα από τους διαχρονικούς δυνάστες της, σε διάφορες μορφές, συνθήκες και συγκυρίες. Μέσα από τις σελίδες της συγκεκριμένης έκδοσης παρατίθενται πολλά από τα στιγμιότυπα της Αντίστασης και του Αγώνα που πήραν σάρκα και οστά, κατά τη διάρκεια όλης αυτής της περιόδου υποχώρησης της ταξικής πάλης και άμπωτης του κοινωνικού ανταγωνισμού.

Στιγμιότυπα από εκείνη την πληθώρα δράσεων που πήγαν ενάντια στο ρεύμα της εσωστρέφειας, της μοιρολατρίας και της ηττοπάθειας. Στιγμιότυπα από τις πολύμορφες και διαφορετικές -αλλά όχι μεταξύ τους αντιτιθέμενες- αγωνιστικές, πολιτικές και οργανωτικές απόπειρες που -κατά τη διάρκεια όλων αυτών των “πολιτικά άνυδρων και κοινωνικά στομωμένων” χρόνων- κράτησαν ανοιχτό το “στοίχημα” της επαναστατικής προοπτικής.

Μαζικές κινητοποιήσεις και διαδηλώσεις, κοινωνικοί - ταξικοί αγώνες εκτός των τειχών και απεργίες πείνας στις φυλακές, κινηματικές αγωνιστικές πρωτοβουλίες, καταλήψεις και ανακαταλήψεις στην αθηναϊκή μητρόπολη, αντάρτικες ενέργειες, καταδρομικές επιθέσεις και αντεπιθέσεις, μια πληθώρα από άμεσες δράσεις ενάντια σε κρατικούς και καπιταλιστικούς, φασιστικούς και ιμπεριαλιστικούς στόχους, ενάντια σε υλικές υποδομές και φυσικά πρόσωπα που υπηρετούν -από διάφορα πόστα, αξιώματα και ιδιότητες- αυτό το σάπιο, εκμεταλλευτικό και καταπιεστικό σύστημα, η κρεατομηχανή του οποίου ανεβάζει συνεχώς στροφές και αλέθει αδιάκοπα τις ζωές μας.

Στιγμιότυπα μιας διαδρομής που φέρει -ζωντανά μέσα της- τις απώλειες και τις πληγές “ενός παρελθόντος που δεν περνάει”: τις δολοφονίες αγωνιστών από μπάτσους, παρακρατικούς και χρυσαυγίτες, τις εξοντωτικές καταδίκες και τον μακροχρόνιο εγκλεισμό, τις ειδικές συνθήκες κράτησης και τις εκδικητικές μεταγωγές, την αστυνομικό-δικαστική ομηρία και τις πολύχρονες διώξεις συντρόφων και συντροφισσών, το αίμα που δεν είναι νερό και τη Μνήμη που δεν είναι σκουπίδι.

Σύμφωνα με τον Αντόνιο Γκράμσι, “το παρόν είναι η κριτική του παρελθόντος”. Η παρούσα χρονική συγκυρία μέσα στην οποία κυκλοφόρησε αυτή η συγκεκριμένη έκδοση την καθιστά σε (ακόμα πιο) χρήσιμη για όσους και όσες συνεχίζουν ν’ αντιστέκονται και αγωνίζονται για την ταξική Απελευθέρωση και την κοινωνική Επανάσταση.

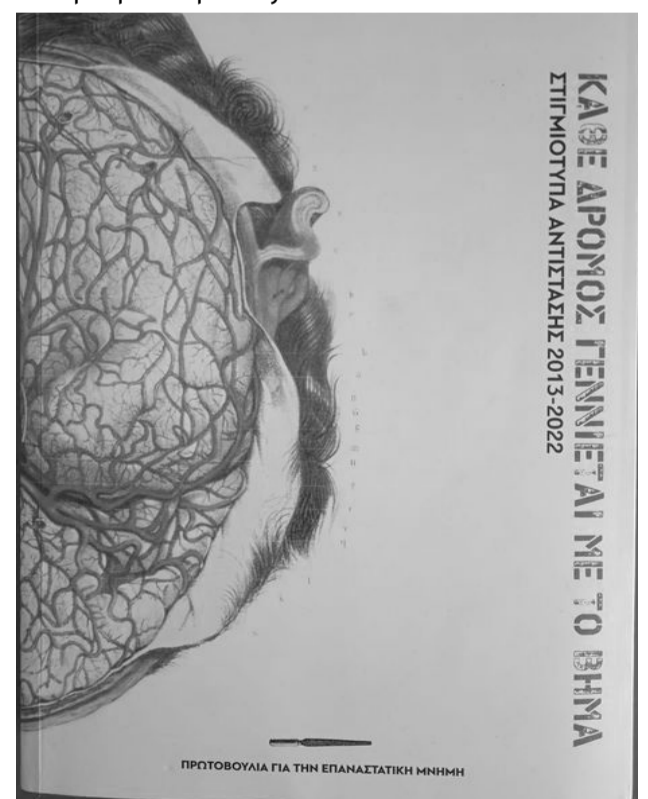
Με τη κοινωνική - ταξική Εξέγερση στη Γαλλία ενάντια στην πραξικοπηματική αντιλαϊκή - αντεργατική μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος (από τη νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση του προέδρου - τραπεζίτη Μακρόν) να μαίνεται και να φουντώνει, δείχνοντας το δρόμο στους “προβοκάτορες λαούς” όλης της Ευρώπης. Με το εγχώριο (έστω και πρόσκαιρο) κύμα της δίκαιης λαϊκής Οργής για το κεφαλαιοκρατικό έγκλημα στα Τέ-

μμη να έχει βγάλει και πάλι (μετά από αυτή τη “χαμένη” δεκαετία) μαζικά, πολύμορφα και μαχητικά στο δρόμο πολλές χιλιάδες διαδηλωτών και διαδηλωτριών, επικαιροποιώντας όμως παράλληλα τις διαχρονικές ανεπάρκειες, ελλείψεις και αντιθέσεις μεταξύ των αντιλήψεων, πρακτικών και μεθόδων πάλης των κοινωνικών και ταξικών δυνάμεων του κινήματος. Με την παρατεταμένη προεκλογική περίοδο να φέρνει και πάλι στην επιφάνεια παλιά και νέα διλήμματα και κοινοβουλευτικές αυταπάτες, ενώ τα κέντρα Εξουσίας της ντόπιας αστικής Τάξης και των ιμπεριαλιστικών διευθυντηρίων σε Ουάσιγκτον, Βερολίνο και Βρυξέλλες απεργάζονται ταυτόχρονα τα (φανερά ή κρυφά) σενάρια της “επόμενης μέρας” (αυτοδύναμης, δικομματικής ή “οικουμενικής”) διακυβέρνησης του ελληνικού Κράτους - παρία της ΕΕ (που ως γνωστό “έχει συνέχεια”...). Με την καπιταλιστική Κρίση να βαθύνει διαρκώς και να πλήττει καιρίαι τα θεμέλια του τραπεζικού-χρηματοπιστωτικού συστήματος των ιμπεριαλιστικών μητροπόλεων σε ΗΠΑ-Γερμανία-ΕΕ, επιφυλάσσοντας μια νέα περίοδο “δημοσιονομικής πειθαρχίας” και κοινωνικού-ταξικού σφαγιασμού των λαών. Με την πολεμική προπαρασκευή (παρά την πρόσφατη “αποκλιμάκωση των εντάσεων και εξομάλυνσης των ελληνοτουρκικών σχέσεων”) να εντείνεται και στις δύο πλευρές του Αιγαίου και την Ελλάδα της ευρωατλαντικής εθνοπροσύνης να μετατρέπεται και επίσημα σε πολεμικό ΝΑΤΟϊκό ορμητήριο και προτεκτοράτο των ΗΠΑ. Με τον ιμπεριαλιστικό Πόλεμο στην Ουκρανία να οξύνεται, τα πολεμικά σύννεφα να πυκνώνουν πάνω απ’ όλη την ανθρωπότητα και το ενδεχόμενο ενός θερμοπυρηνικού Γ’ Παγκοσμίου Πολέμου να αποτελεί κάθε άλλο παρά σενάριο επιστημονικής φαντασίας...

Μέσα σε αυτή τη δυστοπική και διαρκώς επιδεινούμενη πραγματικότητα, εκδόσεις σαν κι αυτή συμβάλουν πράγματι -με τον τρόπο τους- στην “καινούργια γέννα” και υπενθυμίζουν αυτό που -σχεδόν έναν αιώνα πριν- ο Βάλτερ Μπένγιαμιν είχε συνοψίσει διαπιστώνοντας: “το ανεκπλήρωτο παρελθόν συνεχίζει ν’ αποτελεί υποχρέωση για εμάς”.

Προλεταριακή Πρωτοβουλία
Αθήνα, Μάρτης 2023.

[*] Απόσπασμα από την εισήγηση της πολιτικής εκδήλωσης Μνήμης για το σύντροφο και φίλο Χρήστο Πολίτη [Πολυτεχνείο, κτ. Γκίνη 31/5/2018]. Περιλαμβάνεται στην έκδοση “Πολιτικά κείμενα του αναρχικού Χρήστου Πολίτη” [Αθήνα, 2018].
από prolprot.espinblogs.net

Διαθέσιμο στο κινηματικό βιβλιοπωλείο του αυτοδιαχειριζόμενου χώρου *Επί τα Πρόσω* (Πατρέως 87). Θα το βρείτε επίσης το τριήμερο 25-26-27 Μάη, στον *Έσπερο* (πλ. Γεωργίου) στο 7ο φεστιβάλ αναρχικού βιβλίου.

Επέκταση του φράχτη στον Έβρο. Η Ευρώπη-Φρούριο ολοκληρώνει την κατασκευή του αδιαπέραστου τείχους της

Την πρόθεση της να επεκτείνει κατά 35 χιλιόμετρα το φράχτη του Έβρου εντός του 2023 έκανε γνωστή η κυβέρνηση της ΝΔ το προηγούμενο διάστημα διαμέσου του ίδιου του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, εκτιμώντας πως προεκλογικά μια επίσκεψη στον Έβρο και η συγκεκριμένη εξαγγελία θα τονώσει τα αντανακλαστικά του ακροδεξιού ακροατηρίου του. Πρόκειται για ένα έργο αξίας 100 εκατομμυρίων ευρώ που θα συμβάλει στη συνολική ολοκλήρωση του φράχτη των 140 χιλιομέτρων, ο οποίος ξεκίνησε να κατασκευάζεται το 2012 επί της ακροδεξιάς κυβέρνησης Σαμαρά σηματοδοτώντας έτσι και συμβολικά την έμπρακτη αντιανθρώπινη και μισάνθρωπη στάση του ελληνικού κράτους και της ΕΕ απέναντι στους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Φυσικά, η στάση αυτή έχει βαθύ και ουσιαστικό παρελθόν, καθώς το ελληνικό κράτος, έχοντας ως στρατηγική επιλογή το να λειτουργεί ως το ανατολικό συνοριακό φυλάκιο της ΕΕ και του δυτικού ιμπεριαλισμού, αποτελεί εδώ και τουλάχιστον 3 δεκαετίες το χωροφύλακα της περιοχής με χιλιάδες μετανάστες και πρόσφυγες νεκρούς στον Έβρο και στο Αιγαίο και με δεκάδες χιλιάδες εγκλωβισμένους σε στρατόπεδα συγκέντρωσης ανά την επικράτεια. Αυτοί που μαζί με τους συμμάχους τους διεξάγουν τους ιμπεριαλιστικούς πολέμους αφήνοντας

πίσω τους κρανίου τόπους και δημιουργώντας στρατιές ξεριζωμένων, έρχονται στη συνέχεια να κανονικοποιήσουν την αντιμεταναστευτική τους πολιτική στα σύνορα της Ευρώπης-φρούριο.

Ειδικά τα τελευταία χρόνια, μπορεί κανείς να μιλάει για ανοιχτό πόλεμο σε βάρος των μεταναστών και των προσφύγων καθώς η ένταση της καταστολής, η ενίσχυση της Frontex και των άλλων λιμενικών σωμάτων υπεύθυνων για τις επαναπροωθήσεις στο άγνωστο, η κατασκευή χερσαίων και θαλάσσιων φραχτών, οι απελάσεις, ο εγκλωβισμός σε στρατόπεδα συγκέντρωσης και hot spots και φυσικά η συμφωνία Ελλάδας – Τουρκίας και ο κανονισμός του Δουβλίνου έχουν μετατρέψει την ελληνική επικράτεια σε αποθήκη ψυχών και τον

Έβρο και το Αιγαίο σε τάφο χιλιάδων νεκρών ανθρώπων. Σε αυτή την πολιτική έχουν ευθυγραμμιστεί όλες οι κυβερνήσεις των τελευταίων χρόνων, ενώ σήμερα, η ενίσχυση και των λεγόμενων «νόμιμων μεταναστευτικών οδών» δεν είναι εσωτερική αντίφαση των ευρωπαϊκών κρατών αλλά αντίθετα ευνοεί τα σύγχρονα σκλαβοπάζαρα και τα δουλεμπορικά γραφεία εύρεσης εργασίας.

Απέναντι στη δαιμονοποίηση των μεταναστών και των προσφύγων και στην καλλιέργεια συντηρητικών αντανακλαστικών στην κοινωνία, θα πρέπει να κατανοήσουμε πως η μόνη ασφα-

λής επιλογή για τους φτωχούς δεν είναι να υψώνουμε φράχτες ή να βουλιάζουμε βάρκες με μικρά παιδιά στη θάλασσα. Αντίθετα, η πιο ασφαλής επιλογή είναι ο κοινός αγώνας ντόπιων και ξένων εργατών, ως κομμάτι της ίδιας κοινωνικής βάσης που πλήττεται με κάθε δυνατό τρόπο από το κράτος και το κεφάλαιο. Ο αγώνας ενάντια στα σύγχρονα Απαρτχάιντ, τους πολέμους, τους φασιστικούς φράχτες και τις δολοφονικές επαναπροωθήσεις. Ο αγώνας για ελεύθερη μετακίνηση, για ζωή με αξιοπρέπεια για όλες και όλους.

Δήμος Π.

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΗ

Αν και στο υπέροχο και τρομακτικό διήγημα του Harlan Ellison «Δεν έχω στόμα και πρέπει να ουρλιάξω» ο τίτλος παραπέμπει σε κυριολεξία, δεν μπορώ να φανταστώ καλύτερη μεταφορική περιγραφή για τη διαρκώς εντεινόμενη συνθήκη που ολοένα μεγαλύτερο κομμάτι του κοινωνικού ιστού βιώνει στο πετσί του εδώ και πολλά χρόνια. Μια πλήρως συνειδητή και συντονισμένη απόπειρα εκ μέρους της κυριαρχίας να στερήσει από τους από κάτω τη φωνή τους, τα συνεκτικά στοιχεία τους, την αίσθηση της συλλογικής τους ύπαρξης. Μια προσπάθεια να τους χωρίσει σε μονάδες δίχως καμία σύνδεση, χωρίς ταξική και κοινωνική αντίληψη, παρά μόνο την αντίληψη του ίδιου τους του εαυτού ως άτομο εκτός και πέραν του όποιου συνόλου. Μια διασπαστική τακτική που ως αποτέλεσμα έχει, όχι μόνο τον διαχωρισμό και την αδυναμία συσπείρωσης των καταπιεσμένων απέναντι στον καταπιεστή τους, μα και τη στέρση από εκείνους της δυνατότητας επικοινωνίας, μοιράσματος, κατανόησης του κοινού πλαισίου εντός του οποίου απομυζούνται. Την αφαίρεση της φωνής τους.

Η ενίσχυση του κοινωνικού ατομικισμού, πρακτική που σε μεγάλο βαθμό συμβαδίζει με το φουκογιαμικό αφήγημα περί «τέλους της ιστορίας» (ένα αφήγημα που επιθυμεί να θέσει εκτός συζήτησης τις ιδεολογικές και ταξικές διαμάχες και να εξυμνήσει τον πιο άγριο οικονομικό φιλελευθερισμό ως υπέρτατη αξία, πράγμα που απαιτεί τη διάλυση του κοινωνικού ιστού, των κοινοτήτων και της συλλογικής αντίστασης ως εννοιών), έρχεται να συνδράμει σε αυτή τη συνθήκη ως ένα αντεστραμμένο γιάπικο ιδεολόγημα: στον πάτο του βαρελιού θα επιβιώσει μόνο εκείνος που έχει τα άντερα –και την κοινωνική αναισθησία– να προφυλάξει το τομάρι του. Ασφαλώς, για την επίτευξη ενός τόσο ισοπεδωτικού προτσές η κυριαρχία χρειάζεται την επιστράτευση κάθε μέσου που διαθέτει, και φυσικά η τέχνη, που

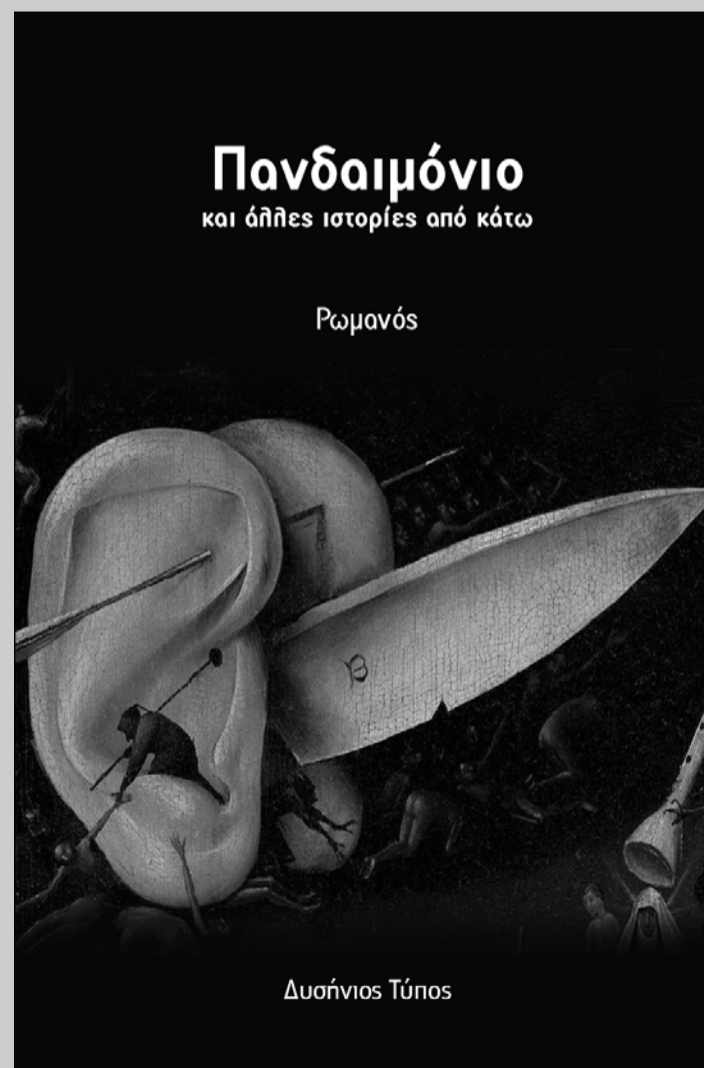
στο σύνολό της αποτελεί ένα από τα πιο πρόσφορα μέσα επιρροής συνειδησέων, δεν θα μπορούσε να απουσιάζει από τη φαρέτρα της.

Το βιβλίο «Πανδαιμόνιο και άλλες ιστορίες από κάτω», που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις Δυσήνιος Τύπος, δεν γράφτηκε με μόνο στόχο να αποτελέσει κάποια κοινωνική διδαχή ούτε απαραίτητα για να προπαγανδίσει αυστηρά τις ιδέες του δημιουργού του. Κατά βάση συνιστά μια συλλογή ιστοριών φαντασίας των οποίων η αισθητική βρίσκεται ως επί το πλείστον μακριά από αυτό που μπορεί να φαντάζεται κανείς ως ξύλινο λόγο μιας στρατευμένης τέχνης. Όμως, ακόμα και έτσι, ο υπότιτλος του βιβλίου δεν είναι τυχαίος και ο συγγραφέας του δεν τον θεωρεί δευτερεύοντα. Το στοιχείο που συνδέει αυτές τις ιστορίες, που τις κρατά ενωμένες στην ίδια αυτή συλλογή, είναι το ίδιο το υλικό από το οποίο έχουν κατασκευαστεί: εμπειρίες και εικόνες από τον διαλυόμενο κοινωνικό ιστό, από έναν κόσμο στοιχειωμένο από την εξουσία, διαρκώς συνθλιβόμενο από την αλαζονεία και τη δύναμη εκείνων που βρίσκονται στον κόσμο από πάνω. Και όπως από κάτω προέρχονται, στους ανθρώπους από κάτω επιθυμούν να επιστρέψουν.

Ως συμβολή στην προσπάθεια των καταπιεσμένων να αντιτάξουν στο κυρίαρχο αφήγημα τα δικά τους βιωμένα αφηγήματα. Αφηγήματα της συλλογικότητας, εμποτισμένα με ταξική και κοινωνική συνείδηση κι επίγνωση. Με την πρόθεση να πάψουν επιτέλους να μιλούν μόνο οι εκμεταλλευτές για τους εκμεταλλεζόμενους. Ιστορίες προειδοποιήσεις για ένα σκοτεινό μέλλον, αφυπνίσεις για ένα αποπνικτικό παρόν, μικρές μελέτες ενός υπαίτιου παρελθόντος. Και πάντοτε με

την ελπίδα πως θα λειτουργήσουν και αυτές σαν θρυαλλίδες που θα συμβάλουν –έστω ελάχιστα– στην ανάταση των ανθρώπων.

Ρωμανός

Διαθέσιμο στο κινηματικό βιβλιοπωλείο του αυτοδιαχειριζόμενου χώρου *Επί τα Πρόσω* (Πατρέως 87). Θα το βρείτε επίσης το τριήμερο 25-26-27 Μάρ, στον Έσπερο (πλ. Γεωργίου) στο 7ο φρεστιβάλ αναρχικού βιβλίου.